

คำนำ

ในยุคที่สถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว หลายประเทศต่างก็ต้องเผชิญภาวะความผันผวน อยู่ตลอดเวลา ประเด็นปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงบางอย่างที่เคยเป็นปัญหาเพียงประเทศใดประเทศหนึ่งมีการ ขยายวงกว้างขึ้น กลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศ อาทิ ปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ อาชญากรรมข้ามชาติ ฯลฯ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในหลายมิติ (การเมืองและ ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม) ซึ่งอาเซียนต้องปรับตัวให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ อย่างทันทั่วทั้งที่ โดยรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งการให้ความสำคัญกับ 3 เสาหลัก อย่างเท่าเทียมกัน การสร้างการรับรู้และความเข้าใจในลักษณะของการบูรณาการ และการสร้างกลไกการ ขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนในทุกมิติ

ที่ผ่านมาการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยชะลอตัวลง จนทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศ ที่ติดกับดักรายได้ปานกลางมาหลายปี โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไม่มีการปรับตัวมาเป็นเวลานาน ส่งผล ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจลดน้อยลง การส่งออกลดลง ผู้ผลิตไม่สามารถพัฒนาสินค้า ที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ต้นทุนด้าน แรงงานเพิ่มสูงขึ้น ฯลฯ ดังนั้น รัฐบาลฯ ชุดปัจจุบัน จึงมีนโยบายมุ่งเน้นการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อสร้าง ให้ประเทศไทยไปสู่การเป็น “Thailand 4.0” และก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือ ให้กับประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งไปสู่เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Innovation-Driven Economy) และดำเนิน โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) เพื่อส่งเสริมให้ 3 จังหวัด ภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา) เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้ตระหนักรู้ เกี่ยวกับ “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)” ซึ่งมีความโดดเด่นใน เรื่องของการเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมผลิตขั้นสูงที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย และ ยกกระดับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตของอาเซียนอย่างแท้จริง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ จึงได้จัดการ ประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ ศูนย์อาเซียนศึกษาฯ ครั้งที่ 1/2561 เรื่อง “การบูรณาการด้านความมั่นคงเพื่อ รองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการ ให้กับหน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคง (กองทัพ) เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ประกอบการภาคเอกชน นักวิชาการในสถาบันการศึกษา ฯลฯ ซึ่งข้อคิดเห็นที่ได้จากการประชุมฯ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทุกภาค ส่วนให้สามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติงาน ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ส่วนที่ 1 บทนำ	2
หลักการและเหตุผล	2
ประเด็นที่สำคัญ	4
วัตถุประสงค์	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตเนื้อหาในการประชุมฯ	5
ส่วนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)	7
ความเป็นมาของโครงการฯ	7
วัตถุประสงค์ของโครงการฯ	9
เป้าหมายการพัฒนาของโครงการฯ	9
สถานะทางด้านเศรษฐกิจในพื้นที่	9
สถานะทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน	10
สถานะทางด้านสาธารณสุข/สาธารณสุขการ	12
สถานะทางด้านสิ่งแวดล้อม	12
สถานะทางด้านบริการสาธารณสุข	13
แนวทางในการพัฒนา EEC	13
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการฯ	15
ส่วนที่ 3 กรอบแนวคิด นโยบาย และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)	22
กรอบแนวคิดโครงการฯ	23
นโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	24
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	26
ส่วนที่ 4 บทความทางวิชาการ	34
เรื่อง “ผลกระทบจากการตราพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ....”	35
เรื่อง “EEC: หัวรถจักรการลงทุนใหม่แห่งอนาคต”	44
เรื่อง “การศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”	47
เรื่อง “เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi)”	57
เรื่อง “เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ EEC”	62
อ้างอิง	66

ส่วนที่ 1

บทนำ

การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา ครั้งที่ 1/2561
เรื่อง “การบูรณาการด้านความมั่นคงเพื่อรองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”
ในวันพฤหัสบดีที่ 16 พฤศจิกายน 2561 เวลา 1300 – 1700
ณ ห้องเรียน บัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

1. หลักการและเหตุผล

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ส่งผลทำให้ประเทศไทยต้องมีการเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ อันมีผลสืบเนื่องมาจากการเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งโดยรัฐบาลได้มีแนวคิดที่จะจัดตั้ง “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” ในพื้นที่จังหวัดชายแดน ได้แก่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว, อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก, อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย, และจังหวัดมุกดาหาร เป็นต้น

“เขตเศรษฐกิจพิเศษ” คือ บริเวณเขตพื้นที่ที่รัฐบาลไทยกำหนด หรือจัดตั้งขึ้นมาเป็นการเฉพาะโดยถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และการให้สิทธิพิเศษบางประการให้แก่นักลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรม การทำพาณิชย์กรรม การให้บริการ ฯลฯ

การเป็นประชาคมอาเซียนได้ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางในทุกมิติและทุกภาคส่วนของประเทศไทย เนื่องจากเกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเชื่อมโยงภายในภูมิภาค อีกทั้ง ยังทำให้เกิดความร่วมมือในลักษณะต่างๆ เช่น กรอบความร่วมมือในฝั่งตะวันออกอย่างกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง (GMS) และกรอบความร่วมมือเบงกอลบูรพาสุวรรณภูมิ เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนา “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)” เพื่อส่งเสริมการลงทุนและเป็นประตูรองรับการเชื่อมโยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

รัฐบาลไทยมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยการส่งเสริมการค้า การลงทุน กระบวนการผลิต การบริการทางเทคโนโลยีระดับสูง ฯลฯ และเห็นว่าพื้นที่ภาคตะวันออกมีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบายดังกล่าว เนื่องจากพื้นที่ภาคตะวันออกมีความพร้อมด้านการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางอากาศ ทางเรือ และทางบก อีกทั้งอยู่ในระยะที่สามารถเชื่อมต่อกับกรุงเทพฯ และส่วนอื่นของประเทศได้อย่างสะดวก นอกจากนี้พื้นที่ภาคตะวันออกสามารถปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการอนุมัติให้จัดทำโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ขึ้น ซึ่งโครงการฯ ดังกล่าวเป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งมีการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) โดยสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) มีเป้าหมายที่จะเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศ เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตมากยิ่งขึ้น โดยในระยะแรกจะเป็นการพัฒนาพื้นที่ในเขต 3 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อรองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้น ผ่านกลไกการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

ด้วยแนวคิดของรัฐบาลไทยที่ต้องการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่ เช่น การให้สิทธิในการเช่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์เป็นระยะเวลาอันยาวนาน การอำนวยความสะดวกในการนำช่างฝีมือ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการ ซึ่งเป็นบุคคลต่างด้าวเข้ามาและอยู่อาศัยในประเทศไทย การให้สิทธิในการถือครองเงินตราต่างประเทศเป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จครบวงจร (One Stop Service) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่การลงทุนในการประกอบกิจการในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Eastern Economic Corridor: EEC) เป็นต้น คณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้มีการกำหนดเงื่อนไขและรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของกิจการ และสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนจะได้รับ เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการพิจารณาแก่นักลงทุนที่สนใจเข้ามาลงทุนในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง โดยเฉพาะการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายที่เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Growth Engine) อันประกอบไปด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation Automotive), อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics), การท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism), อาหารแห่งอนาคต (Food for the Future), เครื่องจักรอัตโนมัติและหุ่นยนต์ (Automation and Robotics), การบิน (Aviation), เคมีชีวภาพและปิโตรเคมีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Biochemical and Eco-friendly Petrochemical), ดิจิทัล (Digital), การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub), และกิจการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ กิจการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานและโลจิสติกส์, กิจการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, กิจการวิจัยพัฒนา, และกิจการบริการสนับสนุนการลงทุนด้านเทคโนโลยี

ด้วยวิสัยทัศน์อันยาวไกลของประเทศไทย ที่ต้องการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งใหญ่ขึ้นอีกครั้งนั้น เนื่องมาจากสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคและของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียนที่มีประชากรกว่า 600 ล้านคน มีการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตระหว่างประเทศสมาชิกฯ ในภูมิภาค ตลอดจนการพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งมีโครงข่ายเชื่อมโยงจนทำให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางทางด้านคมนาคมของอาเซียน อีกทั้งในอนาคตจะมีการพัฒนาเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) ที่จะพัฒนาการเส้นทางคมนาคมให้มีการเชื่อมโยงมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียเข้าด้วยกัน ยิ่งทำให้ประเทศไทยกลายเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการคมนาคมขนส่ง การผลิต และการบริการของอาเซียนและเอเชีย

การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Eastern Economic Corridor: EEC) มีความโดดเด่นในเรื่องของการเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมการผลิตขั้นสูงที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย และยกระดับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตของอาเซียนอย่างแท้จริง ซึ่งสามารถตอบโจทย์แผนยุทธศาสตร์ไทยแลนด์ 4.0 และยังเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศไทยเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอีก 20 ปีข้างหน้า ทั้งการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญของอาเซียน เป็นจุดขนส่งและกระจายสินค้า เป็นที่ตั้งอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาค ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของอาเซียนและเอเชีย

ฉะนั้น ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ มองว่าถึงแม้ว่าระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Eastern Economic Corridor: EEC) จะมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วจนทำให้ประเทศไทย

กลายเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียนและเอเชียในอนาคตอันใกล้ แต่สิ่งที่หน่วยงานด้านความมั่นคงต้องตระหนักถึงเช่นกัน คือ ภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่จะเข้ามาพร้อมกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งความท้าทายของปัญหานี้ จึงอยู่ที่ว่าทุกภาคส่วนจะมีการบูรณาการความร่วมมือกันอย่างไร เพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่แฝงตัวมากับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งผลการประชุมฯ ครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการปฏิบัติ ตลอดจนแผนงาน หรือโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะนำสู่การเพิ่มพูนความพร้อมให้แก่ประเทศไทยต่อไป

2. ประเด็นที่สำคัญ

ภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศไทยนั้น ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดของภูมิภาคอาเซียน สามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศจีนและอินเดีย ซึ่งเป็นตลาดบริโภคขนาดใหญ่และมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง นอกจากนี้ทั้ง 3 จังหวัดภาคตะวันออก (จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง) ยังเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมยานยนต์/ชิ้นส่วน อีกทั้ง มีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ประกอบด้วย ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) รถไฟฟ้าทางคู่ และสนามบินอู่ตะเภา มีเมืองพญาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก รวมทั้งยังมีพื้นที่เพียงพอสำหรับรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ที่สามารถพัฒนาต่อยอดสู่การเป็น “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)” เพื่อให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน และรองรับการพัฒนาเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับ “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)” ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในการสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนในพื้นที่

3.2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ให้มีศักยภาพ และมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน โดยสามารถรองรับการขยายตัวของกลุ่มอุตสาหกรรมขั้นสูงและระบบโลจิสติกส์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เพื่อให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน

3.3 เพื่อค้นหาแนวทางในการบูรณาการความร่วมมือด้านการป้องกันผลกระทบด้านความมั่นคงในมิติต่างๆ (การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม) ในบริเวณพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และสามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งการเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมขั้นสูงและระบบโลจิสติกส์ภูมิภาคอาเซียนและเอเชีย

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ทราบถึงรายละเอียดของข้อมูลและมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับ “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)” ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในการสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนในพื้นที่

4.2 ทราบถึงองค์ประกอบของปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีศักยภาพ และมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน โดยสามารถรองรับการขยายตัวของกลุ่มอุตสาหกรรมขั้นสูงและระบบโลจิสติกส์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เพื่อให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน

4.3 แนวทางในการบูรณาการความร่วมมือด้านการป้องกันผลกระทบด้านความมั่นคงในมิติต่างๆ (การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม) ในบริเวณพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และสามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งการเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมขั้นสูงและระบบโลจิสติกส์ภูมิภาคอาเซียนและเอเชีย

5. ขอบเขตเนื้อหาในการประชุมฯ

ขอบเขตเนื้อหาในการประชุมฯ ครั้งนี้ เป็นการอธิบายถึงภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศไทยนั้น ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่ดี สามารถเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมการผลิตขั้นสูงและระบบโลจิสติกส์ ที่เชื่อมโยงไปยังประเทศจีนและอินเดีย ซึ่งเป็นตลาดบริโภคขนาดใหญ่และมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงได้ ฉะนั้น การพัฒนา “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)” เพื่อให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน และรองรับการพัฒนาเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น กลายเป็นปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญของอาเซียนและเอเชีย จึงนำมาสู่ประเด็นคำถามในการเสวนา ดังนี้

- เหตุใด “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)” ถูกมองว่าเป็นพื้นที่ที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียนในอนาคต และมีปัจจัยอะไรบ้างที่ช่วยส่งเสริมให้ EEC มีศักยภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยั่งยืน จนสามารถรองรับการขยายตัวของกลุ่มอุตสาหกรรมขั้นสูงและระบบโลจิสติกส์ อีกทั้ง ยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน
- การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จะนำมาซึ่งผลกระทบด้านความมั่นคงในมิติต่างๆ (การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม) ต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง
- หน่วยงานทุกภาคส่วนควรบูรณาการความร่วมมือกันอย่างไร เพื่อป้องกันผลกระทบด้านความมั่นคงในมิติต่างๆ (การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม) ในบริเวณพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และสามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งการเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมขั้นสูงและระบบโลจิสติกส์ภูมิภาคอาเซียนและเอเชีย

ส่วนที่ 2

ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

1. ความเป็นมาของโครงการฯ

หากย้อนไปเมื่อ 30 ปีที่แล้ว ผลงานชิ้นโบว์แดงในช่วงยุคของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ คือโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก หรือ อีสเทิร์น ซีบอร์ด (Eastern Seaboard) ที่สามารถพลิกโฉมประเทศไทย จากยุค “เกษตรกรรม” มาเป็นยุค “อุตสาหกรรม” จนได้รับคำกล่าวขานว่าเป็นยุค “โชติช่วงชัชวาล” แต่ทว่านับจากนั้นเป็นต้นมาการหลั่งไหลเข้ามาลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติ ที่สามารถช่วยยกระดับขีดความสามารถด้านการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศไทยแบบ “พลิกฝ่ามือ” ก็ถูกเว้นช่วงมาเป็นเวลานาน

และเมื่อประเทศไทยเดินทางมาถึงจุดที่ประเทศไทยไม่อาจจะหยุดนิ่งเฉยได้อีก เนื่องจากการพัฒนาประเทศได้หยุดนิ่งอยู่กับที่บนรากฐานอุตสาหกรรมแบบเดิมๆ ในขณะที่ชาติสมาชิกอาเซียนได้ก้าวเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งเกิดจากการพัฒนาและคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ มากขึ้น ฉะนั้น รัฐบาลฯ ชุดปัจจุบันจึงได้มีนโยบายที่จะพลิกฟื้นประเทศไทยใหม่ โดยการดึงการลงทุนอุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มี หรือเป็นอุตสาหกรรมเดิมที่ประเทศไทยมีการพัฒนาต่อยอดได้ โดยปัจจัยสำคัญของอุตสาหกรรมแห่งอนาคตนั้น คือ การต้องตั้งอยู่บนพื้นที่ที่นักลงทุนจากต่างชาติมีความรู้จักกันดี และอยู่บนพื้นที่ที่อุตสาหกรรมสามารถพัฒนาต่อยอดได้ รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงมีนโยบายที่จะพัฒนา “โครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor หรือ EEC)” บนพื้นที่ 3 จังหวัดภาคตะวันออก คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นพื้นที่เดิมของโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกนั่นเอง โดยสามารถอธิบายได้คร่าวๆ ได้ ดังนี้¹

วันที่ 22 กันยายน 2558 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบ “คลัสเตอร์” ตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเสนอ โดยกำหนดคลัสเตอร์เป้าหมายใน **ระยะแรก** ได้แก่ (1) Super Cluster เป็นคลัสเตอร์สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เช่น คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคลัสเตอร์ดิจิทัล (2) คลัสเตอร์เป้าหมายอื่นๆ ได้แก่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป คลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และ (3) กิจการเป้าหมายที่จะส่งเสริมเป็นพิเศษในแต่ละคลัสเตอร์ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคลัสเตอร์ และกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตที่มีความสำคัญสูง โดยมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ให้เป็นรูปธรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานการพัฒนาในแต่ละคลัสเตอร์

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2558 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน **ส่วนแรก** คือ การต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-curve) ประกอบด้วย อุตสาหกรรม

¹ ไทยรัฐทีวี, เรื่อง “จุดเปลี่ยนประเทศไทย 4.0 จัดทัพลงทุนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก”, สื่อบุคคล, ฉบับวันที่ 13 มีนาคม 2560, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.thairath.co.th/content/881941>, 2560.

ยานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation automotive) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism) อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology) และอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future) และ **ส่วนที่สอง** คือ การเติม 5 อุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve) ประกอบด้วย อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (Robotics) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemical) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) และอุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)

วันที่ 20 เมษายน 2559 คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คพพ.) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธานในการประชุม ครั้งที่ 2/2559 มีมติเห็นชอบแนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจการลงทุนพิเศษพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยให้ใช้ชื่อว่า “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)”

วันที่ 28 มิถุนายน 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักการโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก และมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ร่วมกับกระทรวงคมนาคม กองทัพอากาศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดทำแผนการดำเนินโครงการและงบประมาณค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณ 2560-2561 ให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยให้มีรายละเอียดครอบคลุมประเด็นต่างๆ โดยมีรายละเอียด กล่าวคือ (1) การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งที่เชื่อมโยงทั้งระบบด้านพลังงาน ด้านสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งด้านการวิจัยและพัฒนา (2) แผนดำเนินการด้านผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการขยะและมลภาวะต่างๆ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและประชาชนในพื้นที่ด้วย (3) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนและดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน โดยเฉพาะการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีสิทธิการเช่าที่ดิน และการจัดหาแรงงาน รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จการลงทุน (One Stop Service) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนในการขออนุมัติอนุญาตการประกอบกิจการและให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ และ (4) แผนการพัฒนาศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน

จากข้อมูลข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า การดำเนินโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สามารถต่อยอดความสำเร็จมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก หรือ Eastern Seaboard ซึ่งมีดำเนินการมาตลอดกว่า 30 ปี โดยในครั้งนี้ สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกปรศ.) มีเป้าหมายที่จะเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ และการทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตในระยะยาว รวมทั้ง ต้องการให้พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก² เป็นพื้นที่รองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

² สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกปรศ.), เรื่อง “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ”, ข้อมูลเผยแพร่, วันที่ 5 มิถุนายน 2560, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://eecthailand.or.th/th/articles/โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ>, 2560.

2. วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

วัตถุประสงค์ของโครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ตามแผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2564) มีรายละเอียดดังนี้

- 1) เพื่อยกระดับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของเอเชีย สามารถรองรับการลงทุนอุตสาหกรรม Super Cluster และอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ ซึ่งจะสนับสนุนการยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย
- 2) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถเชื่อมโยงระบบคมนาคมขนส่ง หรือระบบโลจิสติกส์ ทั้งทางบก ทางราง ทางเรือ และทางอากาศ ให้มีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบและบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเมืองและสภาพแวดล้อม เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการเจริญเติบโตในพื้นที่ภาคตะวันออก
- 4) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ลงทุน การให้สิทธิประโยชน์ และการนำแนวคิดการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจรมาปรับใช้ในการให้บริการของภาครัฐ
- 5) เพื่อส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และการท่องเที่ยว

3. เป้าหมายการพัฒนาของโครงการฯ

พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่ 3 จังหวัดภาคตะวันออกของประเทศไทย ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง รวมถึงพื้นที่อื่นๆ ตามที่มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเพิ่มเติม

อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งมีการแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ **ส่วนแรก** เป็นซูเปอร์คลัสเตอร์ ได้แก่ คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ **ส่วนที่สอง** เป็น 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

4. สถานะทางด้านเศรษฐกิจในพื้นที่

ปัจจุบันพื้นที่ 3 จังหวัดบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา) เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเคมี พลังงาน และยานยนต์ ซึ่งมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ปี 2557 มีผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปี 1.9 ล้านล้านบาท โดยแบ่งเป็นภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 65 ภาคบริการและอื่นๆ ร้อยละ 32 และภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 3 คิดเป็นร้อยละ 14.57 ของทั้งประเทศ โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมสูงสุดถึง 1.2 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือมีส่วนเกิน 1 ใน 3 ของประเทศ ปี 2558 มีสถิติสะสมเงินลงทุนในภาคอุตสาหกรรม มีมูลค่า 1.6 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.89 ของประเทศ (ข้อมูลจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม มีนาคม 2559) ผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการและอื่นๆ 0.6 ล้านล้านบาท ร้อยละ 8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตรกรรม 0.06 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 624,185 บาทต่อปี

การอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน ปี 2553-2557 ใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นการลงทุนที่จังหวัดระยองมากที่สุด รองลงมา คือ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตามลำดับ โดยในปี 2553 มูลค่าการลงทุนที่ BOI อนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนรวม 132,848 ล้านบาท และในปี 2557 มูลค่าการลงทุนที่ BOI อนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนรวม 337,691 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2553 กว่าร้อยละ 154 อย่างไรก็ตาม ในปี 2558 มูลค่าการลงทุนที่ BOI อนุมัติ จำนวน 282,670 ล้านบาท ลดลงจากปี 2557 เนื่องจาก BOI มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน สำหรับปี 2559 (มกราคม-กรกฎาคม) มูลค่าการลงทุนที่ BOI อนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนใน 3 จังหวัด รวม 99,548 ล้านบาท

จำนวนนักท่องเที่ยว รวมทั้ง 3 จังหวัด ในปี 2558 เท่ากับ 38.11 ล้านคน โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่จังหวัดชลบุรี (รวมเมืองพัทยา) จำนวน 23.48 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ที่มีนักท่องเที่ยว จำนวน 21.68 ล้านคน โดยส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 เป็นการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา สำหรับจังหวัดระยองมีจำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2558 จำนวน 13.30 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ที่มีนักท่องเที่ยว จำนวน 12.30 ล้านคน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ย้อนหลังไป 5 ปี (ปี 2554-2558) มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2558 มีนักท่องเที่ยวในเมืองพัทยาน่ากว่า 19.70 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ที่มีนักท่องเที่ยวประมาณ 17.99 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา) ส่วนใหญ่มาจากการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา โดยในปี 2558 เมืองพัทยาน่ารายได้จากผู้เดินทางเข้ามาเยี่ยมเยียนกว่า 1.3 แสนล้านบาท ในจำนวนนี้มาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติกว่า 1.1 แสนล้านบาท

5. สถานะทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน

พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมีความพร้อมเกี่ยวกับระบบโครงสร้างพื้นฐานในระดับสูงสุดของประเทศ ทั้งด้านการขนส่ง (ถนน รถไฟ ท่าเรือ) สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และนิคมอุตสาหกรรม โดยมีพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมที่พร้อมรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมอีกประมาณ 30,000 ไร่ มีรายละเอียดดังนี้

ถนน ค่อนข้างสมบูรณ์ครอบคลุมทั่วถึง และสามารถเชื่อมโยงได้ทุกภาคของประเทศ เส้นทางหลวงสายหลักส่วนใหญ่ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผน ซึ่งเส้นทางที่สำคัญๆ ได้แก่ เส้นทางหลวงหมายเลข 3 34 36 304 331 344 361 และเส้นทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) หมายเลข 7 กรุงเทพฯ-ชลบุรี ปัจจุบันอยู่ระหว่างก่อสร้างส่วนขยายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองในช่วงพัทยา-มาบตาพุด และก่อสร้างเพิ่มช่องจราจรและบูรณะเส้นทางหลวงในพื้นที่ภาคตะวันออก รวมทั้งพัฒนาโครงข่ายถนนสายรอง เพื่อเชื่อมโยงระบบการขนส่งให้มีความสมบูรณ์ และเพื่อแก้ไขปัญหาความแออัดของการจราจร ปัญหาคอขวด และสามารถรองรับการขยายตัวของฐานการผลิตและบริการในอนาคต

รถไฟ ปัจจุบันมีเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกกับภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ รถไฟทางคู่สายหัวหมาก-ฉะเชิงเทรา สายฉะเชิงเทรา-ศรีราชา-แหลมฉบัง และอยู่ระหว่างก่อสร้างรถไฟทางคู่สายฉะเชิงเทรา-คลองสิบก้า-แก่งคอย นอกจากนี้ยังมีทางรถไฟสี่ล้อ-มาบตาพุด และสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (ICD) สำหรับรองรับปริมาณตู้สินค้าคอนเทนเนอร์ที่ลาดกระบ้ง จำนวน 6 สถานี

ท่าเรือ ท่าเรือหลักที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด และท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ

ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง เป็นท่าเรือหลักในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศที่มีอัตราการเติบโตของการให้บริการขนถ่ายสินค้าสูง มีความทันสมัย สามารถรองรับเรือบรรทุกตู้สินค้าขนาด 80,000 DWT (Post Panamax) ปัจจุบันมีขีดความสามารถรองรับตู้สินค้าได้ 11 ล้านที่อยู่ที่ต่อปี และอยู่ระหว่างพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟ (STRO) เพื่อรองรับตู้สินค้า 2 ล้านที่อยู่ที่ต่อปี การพัฒนาท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A)

ให้สามารถรองรับตู้สินค้าชายฝั่ง 3 แสนที่อยู่ที่ต่อปี และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อแก้ไขปัญหาจราจรภายในท่าเรือ รวมทั้งมีแผนพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3 เพื่อรองรับตู้สินค้าเพิ่มขึ้นอีก 7 ล้านที่อยู่ที่ต่อปี

ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด เป็นท่าเรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่และทันสมัย มีการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร สามารถรองรับเรือบรรทุกขนาด 264,000 DWT เปิดให้บริการ 12 ท่า (ท่าเรือสาธารณะ 2 ท่า และท่าเรือเฉพาะกิจ 10 ท่า) โดยมีเอกชน 19 รายเข้าดำเนินการเป็นท่าเรือ คลังน้ำมัน คลังสินค้า และโรงไฟฟ้า ปัจจุบันอยู่ระหว่างศึกษาความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ การเงิน ด้านวิศวกรรม และออกแบบเบื้องต้น และจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ของท่าเรือมาบตาพุดระยะที่ 3

ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ (จุกเสม็ด) เป็นที่จอดเรือรบและฐานส่งกำลังบำรุงและใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมต่อเรือ แท่นขุดเจาะน้ำมัน และขนส่งผู้โดยสาร

สนามบิน สนามบินนานาชาติอยู่ตะกั่วป่าอยู่ภายใต้การดูแลของกองทัพเรือใช้ประโยชน์ทางด้านความมั่นคงและการพาณิชย์ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 16,700 ไร่ มีทางวิ่งขนาด 3,500 เมตร จำนวน 1 ทางวิ่ง พื้นที่คลังสินค้า 20,000 ตารางเมตร และศูนย์ซ่อมอากาศยานของ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) 150 ไร่ ปัจจุบันอาคารผู้โดยสารหลังใหม่ก่อสร้างแล้วเสร็จ ซึ่งสามารถรองรับผู้โดยสารได้ประมาณ 3 ล้านคนต่อปี และกำลังดำเนินการพัฒนาเป็นท่าอากาศยานเชิงพาณิชย์แห่งที่ 3

นิคมอุตสาหกรรม ในพื้นที่จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีนิคมอุตสาหกรรม/เขตประกอบการ/สวนอุตสาหกรรม พื้นที่โครงการรวม 125,824 ไร่ ยังคงมีพื้นที่เหลือขายและอยู่ระหว่างพัฒนาเพิ่มเติมกว่า 30,000 ไร่ โดยมีนิคม/เขตอุตสาหกรรมรวมทั้งหมด 39 แห่ง แบ่งเป็น (1) นิคมฯ/เขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการพัฒนาแล้ว (พร้อมลงทุน) จำนวน 28 แห่ง พื้นที่คงเหลือประมาณ 15,000 ไร่ และ (2) นิคมฯ/เขตอุตสาหกรรม ที่อยู่ระหว่างการพัฒนา จำนวน 11 แห่ง รวมพื้นที่ประมาณ 15,000 ไร่

อ่างเก็บน้ำและท่อส่งน้ำ

อ่างเก็บน้ำ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวน 23 แห่ง ความจุรวมประมาณ 1,300 ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำสำคัญ เช่น อ่างเก็บน้ำบางพระ อ่างเก็บน้ำหนองค้อ อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำคลองใหญ่ อ่างเก็บน้ำประแสร์ และอ่างเก็บน้ำคลองสี่ดัด ปัจจุบันมีการจัดสรรน้ำรวม 1,188.20 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี (ความต้องการน้ำเพื่ออุตสาหกรรม 31.4 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี น้ำเพื่อการเกษตร 429.9 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี น้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค 76.4 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี น้ำเพื่อการประปา 314 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี น้ำเพื่อบริษัท East Water 352.4 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ 83.5 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี) จึงมีน้ำใช้คงเหลือประมาณ 100 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี รองรับได้ถึงปี 2565

ท่อส่งน้ำและระบบผันน้ำ โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ได้แก่ ท่อส่งน้ำดอกกราย-มาบตาพุด ท่อส่งน้ำหนองค้อ-แหลมฉบัง ท่อส่งน้ำแหลมฉบัง-พัทยา ท่อส่งน้ำมาบตาพุด-สัตหีบ ท่อส่งน้ำหนองปลาไหล-หนองค้อ ท่อส่งน้ำหนองค้อ-แหลมฉบัง (ระยะที่ 2) ท่อเชื่อมโยง อ่างเก็บน้ำประแสร์-อ่างเก็บน้ำคลองใหญ่ ท่อส่งน้ำหนองค้อ-แหลมฉบัง-บางพระ ท่อส่งน้ำหนองปลาไหล-มาบตาพุด ท่อส่งน้ำดิบในจังหวัดฉะเชิงเทรา ท่อส่งน้ำแม่น้ำระยอง-มาบตาพุด ท่อส่งน้ำหนองปลาไหล-มาบตาพุด เส้นที่ 3 ท่อผันน้ำจากคลองพระองค์ไชยานุชิต-อ่างเก็บน้ำบางพระ ระบบผันน้ำอ่างเก็บน้ำดอกกราย-อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล และโครงการผันน้ำจากคลองวังโตนด-อ่างเก็บน้ำประแสร์ ฯลฯ

ระบบขนส่งทางท่อ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย โรงกลั่น และบริษัทขายปลีกน้ำมันสำหรับรถยนต์ ได้ร่วมกันลงทุนก่อสร้างระบบการขนส่งทางท่อ จำนวน 2 โครงการ ได้แก่ โครงการขนส่งน้ำมันทางท่อ ศรีราชา-

ชื่องานทรี กรุงเทพฯ โดยวางท่อตามแนวทางรถไฟ และโครงการขนส่งน้ำมันทางท่อ ศรีราชา-ลาลูกกา-สระบุรี มีการควบคุมระบบการขนส่งโดยคอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัยการขนส่ง

6. สถานะทางด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ

ระบบประปา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในพื้นที่ให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เขต 1 มีประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 2,844,940 คน รวม 1,605,762 ครัวเรือน มีผู้ใช้ น้ำรวม 541,327 ราย (ข้อมูลปี 2558) โดยการประปาส่วนภูมิภาคมีสาขาที่ให้บริการในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา 14 สาขา ประกอบด้วย การประปาสาขาในจังหวัดชลบุรี 7 สาขา จังหวัดระยอง 3 สาขา และจังหวัดฉะเชิงเทรา 4 สาขา กำลังการผลิตรวม 28,930 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง โดยมีแหล่ง น้ำดิบสำหรับผลิตประปา 3 แหล่ง ได้แก่ น้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน น้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำของการประปาส่วนภูมิภาค และน้ำดิบจากบริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) รองรับได้ถึงปี 2563

ไฟฟ้า พื้นที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในเขตการให้บริการทางไฟฟ้า “กฟภ.2” ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ซึ่งรับผิดชอบการบริการในพื้นที่ 5 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด โดยคาดการณ์ความต้องการไฟฟ้า จากสถานี ไฟฟ้าแรงสูงต้นทางในพื้นที่ 3 จังหวัด ช่วงปี 2560-2579 ประมาณ 5,017-8,030 เมกะวัตต์ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีขีดความสามารถในปัจจุบันประมาณ 5,962 เมกะวัตต์ สามารถรองรับความต้องการไฟฟ้าได้ ถึงปี 2565 สำหรับสถานีไฟฟ้าย่อยมีความต้องการไฟฟ้าที่รับไฟระบบ 22 เควี จากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่ 3 จังหวัด ช่วงปี 2560-2579 ประมาณ 3,302-6,739 เมกะวัตต์ โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีขีดความสามารถใน ปัจจุบันประมาณ 5,558 เมกะวัตต์ ซึ่งสามารถรองรับความต้องการไฟฟ้าได้ถึงปี 2571

7. สถานะทางด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดการขยะมูลฝอย พื้นที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่รวม 276 แห่ง มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บริการเก็บขนขยะชุมชนทั้งแบบเต็ม พื้นที่และบางส่วนในพื้นที่ จำนวน 217 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.5 โดยจังหวัดชลบุรีมีปริมาณขยะเกิดขึ้นมาก ที่สุด (9 แสนตัน/ปี) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา นอกจากนี้ จังหวัดชลบุรียังมีปริมาณ ขยะสะสมสูงสุด (3.1 แสนตัน) รองลงมา คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา (2.6 แสนตัน) ปัจจุบันจังหวัดระยองมีศูนย์ กำจัดขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจร ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาเพื่อให้สามารถนำขยะมาผลิตเป็นพลังงานเชื้อเพลิง (RDF) ส่วนจังหวัดชลบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรายังมีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างกระจัดกระจาย สำหรับขยะ อุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยอง ปัจจุบันถูกนำไปกำจัดที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จังหวัดราชบุรีและที่อื่นๆ

ระบบบำบัดน้ำเสีย ประกอบด้วย น้ำเสียจากชุมชน ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการบำบัดก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำ สาธารณะ และน้ำเสียจากอุตสาหกรรม โดยโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมฯ และนอกเขตนิคมฯ มีการ ระบายมลพิษทางน้ำสู่แหล่งน้ำสาธารณะจำนวนมาก ทั้งที่เป็นไปตามมาตรฐาน และการลักลอบระบายน้ำโดยไม่ผ่าน เกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งมีการเกิดอุบัติเหตุต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางน้ำ

มลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงจังหวัดระยอง ที่พบสารอินทรีย์ ระเหยง่ายบางชนิดซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง ได้แก่ สารเบนซิน สาร 1,3-บิวทาไดอิน และสาร 1,2-ไดคลอโรอีเทน เกินค่า มาตรฐานในบรรยากาศ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอุบัติเหตุจากสารเคมีรั่วไหลเกิดขึ้นบ่อยครั้ง

ดังนั้น สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังคงประสบปัญหาหลายด้าน อาทิ การลักลอบขนขยะทิ้งตามที่สาธารณะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ ซึ่งปัญหาสำคัญในพื้นที่ชุมชนเมืองและพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง จึงต้องมีการแก้ไขปัญหาจากแหล่งกำเนิด และการกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมาย

8. สถานะทางด้านบริการสาธารณสุข

อัตราการใช้บริการผู้ป่วยนอก จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2558 จำนวน 4,214,089 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2557 ที่มีจำนวนผู้ป่วยนอก จำนวน 3,120,504 ล้านคน และในปี 2559 (ตุลาคม 2558-กรกฎาคม 2559) มีผู้ป่วยนอกรวม 3,782,623 ล้านคน โดยจังหวัดชลบุรีมีจำนวนผู้ป่วยมากที่สุด รองลงมา คือ จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามลำดับ สำหรับกลุ่มโรคที่มีจำนวนผู้ป่วยในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา มากที่สุด คือ ความดันโลหิตสูง โดยในปี 2558 มีจำนวน 767,241 คน รองลงมา คือ การติดเชื้อของทางเดินหายใจ จำนวน 668,252 คน และเบาหวาน จำนวน 607,164 คน

สำหรับศักยภาพการให้บริการสาธารณสุขของโรงพยาบาลสำคัญใน 3 จังหวัด (จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา) พบว่า ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ป่วย โดยโรงพยาบาลชลบุรี ซึ่งเป็นโรงพยาบาลแม่ข่ายดูแลรักษาผู้ป่วยในเขตสุขภาพที่ 6 ครอบคลุมพื้นที่ 8 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว มีผู้เข้ารับบริการมากกว่า 3,700 คนต่อวัน และมีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4 ต่อปี ขณะที่สามารถรองรับผู้ป่วยได้ 1,200 คนต่อวันเท่านั้น โรงพยาบาลระยอง มีผู้เข้ารับบริการในปี 2558 จำนวน 1,889 คนต่อวัน ตามลำดับ และโรงพยาบาลพุทธโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา มีผู้เข้ารับบริการเฉลี่ยวันละ 1,000-3,000 คนต่อวัน

9. แนวทางการพัฒนา EEC

พื้นที่ 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน เป็นที่รู้จักของนักลงทุนต่างประเทศ และมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน ที่สำคัญ ประกอบด้วย ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบังและท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ทางหลวงพิเศษมอเตอร์เวย์ รถไฟทางคู่ และสนามบินอู่ตะเภา มีเมืองพัทยาซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก รวมทั้งยังมีพื้นที่เพียงพอสำหรับรองรับการขยายตัวจากภาคอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางเรือของอาเซียน สามารถเชื่อมโยงไปยังท่าเรือสิหนุวิลล์ของราชอาณาจักรกัมพูชา ท่าเรือวังเตาของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และท่าเรือน้ำลึกทวายของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ดังนั้น จึงสามารถยกระดับการพัฒนาพื้นที่ต่อยอดสู่การเป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของทวีปเอเชีย ที่เรียกว่า “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” โดยมีแนวทางการพัฒนา 5 แนวทาง ดังนี้

1) พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ พร้อมกับเร่งรัดการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยส่งเสริมให้อุตสาหกรรมใช้เทคโนโลยีระดับสูงร่วมกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ลดการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิด ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ บริหารจัดการกากอุตสาหกรรม พัฒนาสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีกระบวนการผลิตเชื่อมโยง กำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมให้ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย และมาตรฐานสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ภาคประชาชน

สถาบันการศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการติดตามเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนจัดตั้งกองทุนของภาคอุตสาหกรรมเพื่อดูแลชุมชน

2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจที่มีศักยภาพรองรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายและเชื่อมโยงสู่ตลาดโลก เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น โดยขยายขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทุกรูปแบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ได้มาตรฐานสากล และบูรณาการเชื่อมโยงกันทั้งระบบ ทั้งทำอากาศยาน 3 แห่ง คือ ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ ทำอากาศยานดอนเมือง และทำอากาศยานอู่ตะเภา และการขนส่งทางบก ทางราง ทางเรือ และทางอากาศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นและเชื่อมโยงสู่พื้นที่โดยรอบและตลาดโลก

3) พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โครงสร้างพื้นฐานและบริการทางสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน สร้างสมดุลของการพัฒนา และกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชน โดยพัฒนาระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ โครงข่ายน้ำ (น้ำดิบ น้ำประปา) ระบบไฟฟ้า เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะขยะ น้ำเสีย ให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ยกย่องระดับบริการสาธารณสุขทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนส่งเสริมการเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจหลักกับเศรษฐกิจชุมชนในทุกภาคการผลิต ทั้งในภาคอุตสาหกรรม บริการ การท่องเที่ยว และธุรกิจเพื่อสังคม

4) พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองสำคัญของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีสมดุล โดยให้ความสำคัญต่อการเพิ่มพื้นที่สีเขียวการดูแลความปลอดภัยของประชาชน การจัดทำผังเมืองและการบังคับใช้ การสร้างสภาพแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น การพัฒนาประสิทธิภาพเทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงในพื้นที่ การให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาเมือง รวมถึงการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาในรูปแบบ PPP เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง

การพัฒนาเมืองสำคัญในพื้นที่ EEC อาทิ

ฉะเชิงเทรา : พัฒนาเป็นเมืองที่อยู่อาศัยชั้นนำที่ทันสมัยรองรับการขยายตัวของกรุงเทพฯ และ EEC

พัทยา : พัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สุขภาพและนันทนาการ ศูนย์ประชุมและศูนย์แสดงสินค้านานาชาติชั้นนำของอาเซียน เมืองนวัตกรรมการท่องเที่ยว เมืองท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีชีวิตชีวา และศูนย์การให้บริการด้านการแพทย์ระดับนานาชาติ (Medical Tourism)

อู่ตะเภา : พัฒนาเป็นศูนย์ธุรกิจการบินและโลจิสติกส์อาเซียน

ระยอง : พัฒนาเป็นเมืองแห่งการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เมืองนานาชาติที่มีธุรกิจทันสมัย

5) ให้สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกเพื่อดึงดูดอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนเพิ่มขึ้นจากเดิม อาทิ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 8 ปี ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับในอัตราร้อยละ 50 เป็นระยะเวลา 5 ปี ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบ เป็นต้น การอนุญาตให้ถือครองสิทธิ์ที่ดิน หรือเช่าระยะยาวการอำนวยความสะดวกด้านวีซ่าและใบอนุญาตเข้าทำงาน การจัดตั้งกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการลงทุนการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service: OSS) เพื่ออำนวยความสะดวก

ในการอนุมัติอนุญาตต่างๆ การจัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone) อาทิ ในพื้นที่สนามบินอู่ตะเภา พื้นที่ใกล้ท่าเรือแหลมฉบัง เป็นต้น การจัดตั้งศูนย์ธุรกรรมทางการเงิน และการอนุญาตใช้เงินตราต่างประเทศได้ เป็นต้น³

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการฯ

1) ด้านเศรษฐกิจ

ก) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี มีการลงทุนในพื้นที่ 1.5 ล้านล้านบาทใน 5 ปี

ข) เกิดการจ้างงานใหม่ทั้งภาคอุตสาหกรรมและบริการไม่น้อยกว่า 100,000 อัตราต่อปี

ค) จำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น 10 ล้านคนต่อปี

ง) รัฐบาลมีฐานภาษีใหญ่ขึ้น สามารถเก็บเงินได้มากขึ้น

จ) กระตุ้นให้ความต้องการสินค้าและบริการจากภูมิภาคอื่น ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจภาพรวมทั้งประเทศ

ฉ) ภาคอุตสาหกรรมมีการยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่และอุตสาหกรรมอนาคต

2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมและโลจิสติกส์

ก) ลดต้นทุนโลจิสติกส์ 400,000 ล้านบาทต่อปี

ข) โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทุกรูปแบบมีการบูรณาการและเชื่อมโยงกันทั้งระบบ ทั้งทางบก ทางราง ทางเรือ และทางอากาศ รองรับการค้าในกิจกรรมในพื้นที่และเชื่อมโยงสู่พื้นที่โดยรอบและประเทศในภูมิภาคอาเซียน มีโครงข่ายเชื่อมโยงท่าอากาศยานสำคัญ 3 แห่ง อย่างเป็นระบบ ได้แก่ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานอู่ตะเภา รวมทั้งการเชื่อมโยงระบบการขนส่งและการท่องเที่ยวในพื้นที่อ่าวไทย

ค) สนับสนุนการค้า การบริการ และการท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นสามารถเชื่อมโยงเศรษฐกิจให้เกิดความแข็งแกร่งและมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น

ง) เพิ่มขีดความสามารถระบบคมนาคมให้มีประสิทธิภาพ สะดวก ปลอดภัย และรวดเร็ว เป็นมาตรฐานสากล

จ) ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการคมนาคมขนส่งสามารถเดินทางได้สะดวกรวดเร็ว และปลอดภัย เกิดการจ้างงานในพื้นที่

ฉ) สร้างความมั่นใจและภาพลักษณ์ด้านการขนส่งและท่องเที่ยวให้แก่ประชาชน นักท่องเที่ยว และนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ช) ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภารองรับผู้โดยสารสูงสุด 30 ล้านคนภายใน 20 ปี

ซ) ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบมีการวางผังการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการพัฒนาท่าเรือเอนกประสงค์รองรับเรือสินค้า และเรือเฟอร์รี่รองรับการท่องเที่ยวเชื่อมโยงอ่าวไทย

³ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เรื่อง “แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2564)”, รายงานหลัก, พฤศจิกายน 2559, หน้า 1-17.

3) ด้านการพัฒนาเมือง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ท่องเที่ยว และสาธารณสุข

ก) มีแผนการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ ผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และโครงสร้างพื้นฐาน อย่างเป็นระบบ และมีทิศทาง เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศสนับสนุนการพัฒนาเมือง

ข) มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และพลังงานที่มีเสถียรภาพเพียงพอกับความต้องการ และครอบคลุมทั่วถึงทั้งพื้นที่ สามารถให้บริการได้ถึงปี 2572

ค) มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมเมืองที่มีคุณภาพและทั่วถึง สามารถสนับสนุนต่อ กิจกรรมทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม รวมถึงยกระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

ง) มีศักยภาพการให้บริการสาธารณสุขเพิ่มขึ้น สามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายและปริมาณผู้ที่เข้ารับ บริการด้านสุขภาพมากขึ้น มีครุภัณฑ์และบุคลากรที่เพียงพอกับการให้บริการ⁴

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า โครงการระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่ รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ ณ ขณะนี้นั้น ก็เพื่อต้องการให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีสภาพแวดล้อมเมือง และสิ่งแวดล้อมที่ดี สามารถเข้าถึงสถาบันการศึกษาและโรงพยาบาลที่ดีมีคุณภาพ ยกย่องรายได้ให้สูงขึ้นจาก โครงการลงทุนและการท่องเที่ยว มีงานและโอกาสทางอาชีพที่ดี สำหรับโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะเส้นทางคมนาคม ระบบประปา ไฟฟ้า และระบบกำจัดของเสียจะได้รับการขยาย/ปรับปรุง ครอบคลุมทั่วถึงทั้งพื้นที่ รวมทั้งมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาชุมชน สนับสนุนการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น สร้างความแข็งแกร่ง สนับสนุนการศึกษาวิจัย ส่งเสริมการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนอย่างสมบูรณ์แบบ

⁴ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 32-34.

ส่วนที่ 3

กรอบแนวคิด นโยบาย และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

1. กรอบแนวคิดในการโครงการฯ

การพัฒนาโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียนดำเนินการใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งเป็นเขตอุตสาหกรรม เขตพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และเขตพัฒนาเมือง มีรายละเอียด ดังนี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่พักอาศัยที่มีความทันสมัย ตอบสนองไลฟ์สไตล์สมัยใหม่ที่เพียบพร้อมไปด้วย ศูนย์กลางการขนส่งระบบรางและรถไฟความเร็วสูง อีกทั้งเป็นประตูสู่ภูมิภาคที่สามารถรองรับการย้ายหน่วยงานภาครัฐและการพัฒนาไปสู่ศูนย์ราชการแห่งใหม่ในอนาคต

จังหวัดชลบุรี เป็นศูนย์กลางการศึกษาและพัฒนาเมืองแห่งการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนา เพื่อสร้างนวัตกรรม ซึ่งปัจจุบันมี 3 มหาวิทยาลัย และ 6 วิทยาลัยอาชีวศึกษา ที่สามารถรองรับการเป็นศูนย์กลาง ด้านการศึกษา ศูนย์ฝึกแรงงาน และศูนย์พัฒนาทักษะนานาชาติ เพื่อตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการ ด้านอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

อำเภอศรีราชา และอำเภอแหลมฉบัง เป็นเมืองแห่งความสมดุลระหว่างที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงาน โดยอำเภอศรีราชามีส่วนผสมผสานที่ลงตัวของความเป็นเมืองและความเรียบง่าย เพียบพร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก และสถานที่ธรรมชาติ ส่วนอำเภอแหลมฉบังมีท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่และเป็นประตูหลักแห่งการส่งออกสินค้าสู่อาเซียนและทั่วโลก

อำเภอพัทยา และอำเภอสัตหีบ เป็นกลุ่มเมืองท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ โดยอำเภอพัทยาเป็นกลุ่มเมืองท่องเที่ยวคุณภาพและการท่องเที่ยว **เชิงธุรกิจ** ซึ่งมีโรงแรม การประชุม และแสดงสินค้านานาชาติ **เชิงครอบครัว** มีร้านอาหาร สวนสนุก ซุปเปอร์มาร์เก็ต และ **เชิงสุขภาพ** มีการแพทย์ การดูแลผู้สูงอายุ และการฟื้นฟูสุขภาพ

ตำบลอู่ตะเภา เป็นที่ตั้งของศูนย์ให้บริการด้านอากาศยานและพาณิชย์นาวีของภูมิภาคในอนาคต ศูนย์ธุรกิจการบินและโลจิสติกส์ Headquarter Center Research Center Recreative Center กลไก เชื่อมโยง การท่องเที่ยวพหุภาคีกับนานาชาติ จุดเชื่อมต่อระบบขนส่งทางรางและถนนสายหลักในอนาคต

จังหวัดระยอง เป็นเมืองการศึกษาและวิทยาศาสตร์เมื่อนานาชาติ ธุรกิจทันสมัย และเมืองอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมพลังงานมาบตาพุดเป็น 1 ใน 5 ด้านอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในทวีปเอเชีย และศูนย์กลางด้านโรงกลั่นน้ำมันและพลังงานในประเทศไทยที่จะพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมชีวภาพ (Biopolis)

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) มี 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ที่จะอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งจะประกอบไปด้วย Super Cluster/Cluster ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต พร้อมกับอุตสาหกรรมเป้าหมายอีก 10 ประเภท โดยเป็นอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน และสามารถพัฒนา หรือต่อยอดการใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้ในอีก 5 อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ คือ

1) การต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิม (First S-Curve) ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation Automotive) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

กลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology) และ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future) ซึ่งอุตสาหกรรมกลุ่มนี้ เป็นที่เข้าใจดีกันอยู่แล้วว่ามีรากฐานที่แข็งแรง แต่ต้องต่อยอดการลงทุนในผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีการวิจัยและพัฒนา เพื่อยกอุตสาหกรรมสู่ระดับนานาชาติ

2) การเติม 5 อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน และมีผู้สนใจลงทุน คือ

- อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม (Robotics) เนื่องจากโลกมีความต้องการสูง และเชื่อว่า จะใหญ่กว่าอุตสาหกรรมรถยนต์ในอนาคต ประเทศไทยมีความต้องการใช้การเพิ่มประสิทธิภาพ ของอุตสาหกรรมการผลิต รวมทั้งการมีฐานอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและไฟฟ้าตีมาก
- อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) เนื่องจากประเทศไทยมีจำนวน เครื่องบินที่มากขึ้นต้องการซ่อมแซม และมีการขนส่งทางอากาศมากขึ้น และภาคตะวันออกมี สนามบินอยู่ตะเภา และสนามบินอื่นๆ ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการสร้างอุตสาหกรรมการบินได้
- อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemical) เนื่องจากโลกกำลัง ต้องการความยั่งยืน และทั่วโลกกำลังกำหนดมาตรฐานด้านชีวภาพเข้ากับการค้า คือ ถ้าการผลิต ไม่หันมาใช้เคมีชีวภาพ เช่น ไบโอบลาสติก ในการหีบห่อ ก็อาจจะส่งออกไม่ได้ เป็นต้น ซึ่งประเทศไทย มีฐานการเกษตรใหญ่ที่สุดในอาเซียน ซึ่งหากประเทศไทยเราไม่ลงทุนประเทศอื่นๆ ก็จะเข้ามาลงทุน
- อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) เนื่องจากความต้องการทางด้านตลาดสูงมาก และดิจิทัลกลายเป็น มาตรฐานใหม่ในการดำรงชีพโดยเฉพาะอีคอมเมิร์ซ ซึ่งภาคเอกชนภายในประเทศไทยมีความพร้อม ในขณะที่ต่างชาติเองก็มีความพร้อมที่จะเข้ามาลงทุนต่อยอดเทคโนโลยี
- อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) ในด้านการรักษาพยาบาล ประเทศไทยเรามีแพทย์ พยาบาล ที่มีทักษะฝีมือดีและเป็นที่ยอมรับจากทั่วโลก ซึ่งในอนาคตจะต้องเพิ่มการลงทุนในการผลิตยา อุปกรณ์การแพทย์ และระบบการรักษาพยาบาลในพื้นที่ห่างไกล เพราะสังคมไทยมีผู้สูงอายุเพิ่ม มากขึ้น ฉะนั้นประเทศไทยต้องให้บริหารทางการแพทย์แบบครบวงจรมากยิ่งขึ้น⁵

2. นโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2560 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ ที่ 2/2560 เรื่อง “การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” ในขณะเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาได้เสนอร่าง พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.... เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2560 และเพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยเร็วและมีประสิทธิภาพ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) จึงได้อนุมัติเพิ่มเติมคำสั่ง คสช. ที่ 2/2560 จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1) เพิ่มเติมการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมแบบเร่งรัด (Fast Track) ซึ่งกระบวนการที่ใช้ อยู่ในปัจจุบันออกแบบไว้ใช้กับโครงการทั่วไป จึงเห็นควรมีกระบวนการเร่งรัดสำหรับโครงการในระเบียงเศรษฐกิจ พิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โดยกำหนดให้มี "กระบวนการทำงานแบบเร่งรัด (Fast Track)" เฉพาะโครงการสำคัญและเร่งด่วนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มีสาระสำคัญ ดังนี้

⁵ สำนักงานจังหวัดระยอง, เรื่อง “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก กรณีจังหวัดระยอง (Eastern Economic Corridor Development : A Case Study Rayong Province)” เอกสารวิชาการ, 2560, หน้า 3-5. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://123.242.173.8/v2/images/stories/yutasart/sumeec.pdf>, 2560.

- ขอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการเพื่อพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ หรือกิจการสำคัญและเร่งด่วนของระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก เป็นการเฉพาะ

- ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเพิ่มเติมจากสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) หรือผู้ขออนุญาตเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายพิเศษแก่คณะกรรมการผู้ชำนาญการ

- ขอใช้เวลาดำเนินการทั้งหมดรวมแล้วไม่เกิน 1 ปี

- ในกรณีที่ไม่มีผู้ชำนาญการ หรือมีน้อยกว่า 3 ราย ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีหน้าที่อนุญาตให้ผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทยที่มีประสบการณ์ทำนองเดียวกันกับกิจการนั้น เป็นผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้

2) เพิ่มเติมกระบวนการพิจารณาการร่วมทุนกับภาคเอกชน หรือให้ภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุน กระบวนการร่วมทุนกับภาคเอกชนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันใช้เวลานาน เพราะใช้กับโครงการทั่วไปซึ่งแตกต่างจากโครงการสำคัญในระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่เป็นประโยชน์สูงกับประเทศอยู่แล้ว เช่น โครงการเมืองการบินภาคตะวันออก รถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน และท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือสัตหีบ และท่าเรือมาบตาพุด เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงกำหนดให้มี "กระบวนการทำงานการร่วมทุนกับภาคเอกชน หรือให้ภาคเอกชนลงทุนในเขตส่งเสริมระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก" โดยใช้เฉพาะกับโครงการเร่งด่วนสำคัญในระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ที่คณะกรรมการนโยบายอนุมัติ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วขึ้น โดยรักษาเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติร่วมทุนกับภาคเอกชน ซึ่งการดำเนินการในเรื่องนี้ได้ปรึกษากับกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีระบบธรรมาภิบาลที่ดีและมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

3) เพิ่มเติมให้หน่วยซ่อมอากาศยานมีคุณสมบัติที่เหมาะสมตามลักษณะการลงทุน กิจการที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมเครื่องบิน อะไหล่ และชิ้นส่วนอากาศยาน ส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่มีเทคโนโลยีสูงและมีสิทธิบัตรสำหรับผลิตภัณฑ์ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการลงทุนเป็นไปตามเป้าหมาย กิจการบางอย่างจึงให้คนไทยถือหุ้นน้อยกว่ากึ่งหนึ่งตามความเหมาะสม ด้วยเหตุดังกล่าวการจัดการให้มีคลัสเตอร์การลงทุน การซ่อมอะไหล่และชิ้นส่วนอากาศยานจึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงลักษณะของผู้รับใบอนุญาตหน่วยซ่อมในระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีความคล่องตัวและสอดคล้องกับลักษณะธุรกิจการลงทุนเป็นสำคัญ⁶

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2560 การประชุมคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ครั้งที่ 2/2560 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุมมีมติเห็นชอบที่สำคัญๆ คือ

- เห็นชอบแนวทางการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกหลัก 3 แห่ง (แหลมฉบัง สัตหีบ มาบตาพุด) โดยมีรถไฟรางคู่เข้าเชื่อมโยงและมีระบบบริการการขนส่งสินค้าแบบไร้รอยต่อ (Seamless Operation)

- เห็นชอบ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และกระบวนการ การร่วมลงทุนกับภาคเอกชนหรือให้ภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุน

- เห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดตั้งเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่ประชุมรับทราบสถิติขอรับการส่งเสริมการลงทุนในระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ดังนี้

⁶ รัฐบาลไทย, เรื่อง “เลขาธิการ EEC เผยกระบวนการทำงานแบบ fast track เน้นโครงการสำคัญและเร่งด่วนก่อนเป็นลำดับแรก”, สรุปข่าวด้านเศรษฐกิจ, วันพุธที่ 24 พฤษภาคม 2560, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/3982>, 2560.

- เห็นชอบให้ประกาศเขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) และเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand: EECd)

- รับทราบการทำความเข้าใจในพื้นที่ และแนวทางการพัฒนาคนและการศึกษา ที่ประชุมรับทราบผลการทำความเข้าใจในพื้นที่ 3 จังหวัดระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

- รับทราบโครงการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs และ Start Up ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สำหรับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2559 ส่งผลเกิดการผลักดันร่างกฎหมาย 3 ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับ 4) พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 เพื่อเป็นการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศไทย เพื่อรองรับการลงทุนมากกว่าและมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงกว่า มีรายละเอียดดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2559 ได้ผ่านความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ... ที่เสนอโดยกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อนำมาใช้ในการขับเคลื่อนระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ในระยะ 10 ปี (2560-2569) ซึ่งมีสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ...จะประกอบไปด้วย 5 หมวด (รวม 61 มาตรา) กล่าวคือ

หมวดที่ 1 เป็นบททั่วไป ที่กล่าวถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารจัดการ การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่จะมีการส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบคมนาคม ระบบการขนส่ง และการอำนวยความสะดวกในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และกำหนดนโยบายของรัฐที่จะต้องดำเนินการในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น ส่งเสริมและดึงดูดให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้นจากทั้งในและต่างประเทศ

หมวดที่ 2 ว่าด้วยองค์กร หรือคณะกรรมการนโยบายกำกับดูแลพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นมา มีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และมีคณะกรรมการ รวมทั้งหมด 24 คน โดยจะมีอำนาจหน้าที่ เช่น การกำหนดนโยบาย อนุมัติแผนงานทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว รวมถึงมาตรการในการพัฒนาพื้นที่ด้วย พร้อมทั้งกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษฯ มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานของรัฐ แต่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีอำนาจหน้าที่ เช่น เสนอแนะศึกษา วิจัย และเตรียมการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมทั้งติดตามประสานงานให้การพัฒนาพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้มีเลขาธิการขึ้นมา 1 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของสำนักงาน ขึ้นตรงกับคณะกรรมการนโยบายฯ

หมวดที่ 3 ว่าด้วยการพัฒนาพื้นที่ ที่กำหนดให้การจัดทำโครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค การจัดตั้ง และการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมต่างๆ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษฯ ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรืออีไอเอ โดยให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตั้งคณะกรรมการ ผู้ชำนาญ

เป็นการเฉพาะ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบอีไอเอให้แล้วเสร็จ และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายฯ ให้ความเห็นชอบ

และที่สำคัญหลังจากพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับไป 1 ปีแล้ว กำหนดให้สำนักงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนภาพรวมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค รวมทั้งกำหนดให้สำนักงานมีอำนาจในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เช่น จัดสรรที่ดินในเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาต ลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นทั้งในและต่างประเทศ

อีกทั้ง คณะกรรมการนโยบายฯ อาจเห็นควรกำหนดให้นิคมอุตสาหกรรมใด หรือพื้นที่ใดที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ เป็นเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษได้ ภายใต้หลักเกณฑ์การจัดตั้ง เปลี่ยนแปลงเขต และยุบเลิกเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ โดยกำหนดให้เลขาธิการ เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาตในการรับจดทะเบียน หรือรับแจ้งตามกฎหมายจำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องจักร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ และกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยจะมีการจัดตั้งศูนย์ประสานการบริหารด้านการลงทุน เพื่อเสริมประสิทธิภาพการให้บริการแก่นักลงทุน ที่มีลักษณะเป็นศูนย์บริการร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ที่สามารถเชื่อมโยงการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนแบบเบ็ดเสร็จ

นอกจากนี้ ยังกำหนดหลักเกณฑ์ในการได้มาซึ่งที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษฯ ได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น สิทธิในการถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือสังหาริมทรัพย์อื่นของคนต่างด้าว สิทธิในการนำคนต่างด้าวเข้ามาและอยู่อาศัยในราชอาณาจักรไทย สิทธิในการที่จะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากร ตามกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอ และสิทธิในการทำธุรกรรมทางการเงิน รวมทั้ง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวด้วย โดยเฉพาะการเช่าหรือให้เช่าที่ดิน หรือสังหาริมทรัพย์ในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ อาจเช่าได้มีกำหนดไม่เกิน 50 ปี และต่ออายุได้อีกไม่เกิน 49 ปี

พร้อมทั้งกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงานเป็นกองทุนพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อเป็นทุนสนับสนุนในการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น และพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ โดยแหล่งที่มาของเงินกองทุน จะมาจากเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินบำรุงกองทุนที่จัดเก็บจากค่าปรับ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ และดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

หมวดที่ 4 ว่าด้วยการกำกับดูแล มีการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของสำนักงาน

หมวดที่ 5 เป็นบทกำหนดโทษ ที่จะกำหนดให้ผู้ประกอบการ อยู่อาศัย หรือใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำนักงานกำหนด หากไม่ดำเนินการให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครอง หรือบอกเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อได้

อีกทั้ง ยังมีบทเฉพาะกาลระบุว่า ในช่วงเริ่มแรกการดำเนินงานนั้น ให้คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2558 ทำหน้าที่คณะกรรมการนโยบายไปพลางก่อน จนกว่าจะมีคณะกรรมการนโยบายฯ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกมา โดยให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ทำหน้าที่สำนักงานไปพลางก่อน และให้ผู้ว่าการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักงานจนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการขึ้นมา โดย ดร.อรรถกาศ สันยุรเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ให้ความเห็นว่า

ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ น่าจะประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ภายในต้นปีหน้า ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งระหว่างรอกฎหมายนี้ จะมีการตั้งคณะทำงานฯ ตามที่บทเฉพาะกาลระบุไว้ ให้เกิดการขับเคลื่อนโดยเร็ว ตามที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีดำริไว้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความชัดเจนและสร้างความมั่นใจของนักลงทุน

ขณะที่พื้นที่ในการรองรับการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมนั้น คาดว่าภายในระยะเวลา 5 ปี จะมีความต้องการใช้พื้นที่เพื่อการลงทุนใน 10 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ประมาณ 70,259 ไร่ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประมาณ 18,000 ไร่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ ประมาณ 7,259 ไร่ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร การเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ เชื้อเพลิงชีวภาพ 21,500 ไร่ อุตสาหกรรมการบิน ประมาณ 500 ไร่ อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ ประมาณ 20,000 ไร่ และอุตสาหกรรมดิจิทัล และการแพทย์ครบวงจร ประมาณ 3,000 ไร่

ดังนั้น การดำเนินงานในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ในวันนี้ถือว่ามีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้น เกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับการลงทุนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต⁷

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับ 4) พ.ศ. 2560

เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับ 4) พ.ศ. 2560 ได้ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ เพื่อดึงดูดการลงทุนกิจการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง การวิจัย และพัฒนา ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สูงสุด 9-13 ปี

เนื้อหาสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ กล่าวคือ จะเป็นเครื่องมือใหม่ในการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนที่ประเทศไทยต้องการ ประกอบด้วย

1) การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกิน 13 ปี สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง การวิจัย และพัฒนาจากเดิมที่เคยได้รับการยกเว้นสูงสุดไม่เกิน 8 ปี

2) การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราไม่เกินร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี สำหรับกิจการที่ควรได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้แทนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

3) การให้สิทธิแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมฯ ซึ่งไม่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้สามารถหักเงินที่ใช้ไปในการลงทุนในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจากกำไรสุทธิได้ (Investment Tax Allowance: ITA) เป็นเครื่องมือใหม่ที่ปีโอไอไม่เคยใช้มาก่อน

4) การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมฯ นำเข้ามาเพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการทดสอบที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้มีทั้งในส่วนของการปรับปรุงและเพิ่มเติมบางมาตรการที่จำเป็นเพื่อจะเป็นเครื่องมือใหม่ๆ ให้ทันกับสถานการณ์มากขึ้น เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากสูงสุด 8 ปีเป็น 13 ปีนั้น ก็เพื่อดึงการลงทุนใหม่ๆ แต่ไม่ใช่ว่าทุกกิจการใหม่ๆ จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด 13 ปี เพราะปีโอไอจะมีการพิจารณาประเภทกิจการที่ควรได้รับ รวมถึงระยะเวลาที่ควรได้รับยกเว้นในรอบ 13 ปี เพื่อให้เกิดการลงทุนที่มีคุณค่าต่อประเทศอย่างแท้จริง⁸

⁷ หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ, เรื่อง “เปิดร่างกฎหมาย ‘อีอีซี’ รับการลงทุนระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”, บทความวิชาการ, ปีที่ 36 ฉบับที่ 3, 199 วันที่ 9-12 ตุลาคม พ.ศ. 2559, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://www.thansettakij.com/content/104668>, 2560.

⁸ ศูนย์บริการลงทุน, เรื่อง “คลอดแล้วกฎหมายใหม่ปีโอไอยกเว้นภาษีเงินได้สูงสุด 13 ปี-ลดหย่อน 50% สูงสุด 10 ปี”, PRESS RELEASE, ฉบับที่ 12/2560 (อ.6) วันที่ 27 มกราคม 2560, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สำนักนายกรัฐมนตรี, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก http://www.boi.go.th/upload/content/boi_news_30-01-2017_73951.pdf. 2560.

ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและจูงใจในการเข้ามาลงทุน จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2560 (“พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน”) โดยมีการแก้ไขสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) กิจการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง หรือกิจการวิจัยและพัฒนา จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม โดยมีกำหนดไม่เกิน 13 ปี นับแต่วันที่มีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น จากเดิมที่ได้รับการยกเว้นสูงสุดไม่เกิน 8 ปี และรายได้ที่ต้องนำมาคำนวณกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการ ให้รวมถึงรายได้จากการจำหน่ายผลพลอยได้และรายได้จากการจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูปด้วย หากกิจการดังกล่าวขาดทุนระหว่างระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล อาจได้รับอนุญาตให้นำผลขาดทุนประจำปีที่เกิดขึ้นในระหว่างนั้น หักออกจากกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นในภายหลังระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยมีกำหนดเวลาไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นกำหนดเวลานั้น โดยสามารถเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้

2) สำหรับผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ไม่ได้รับยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริม อาจได้รับอนุญาตให้หักเงินที่ใช้ไปในการลงทุนในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจากกำไรสุทธิรวมทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละ 70 ของเงินที่ลงทุนในกิจการนั้น โดยจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้ภายใน 10 ปี นับแต่วันที่มีรายได้จากการประกอบกิจการ นอกเหนือจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติซึ่งเป็นเครื่องมือที่ปีโอนนำมาเข้ามาใช้ครั้งแรกในการให้การส่งเสริม

3) การคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิของผู้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ นี้ให้เป็นไปตามประมวลรัษฎากร

4) เงินปันผลที่จ่ายจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมลงทุนซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้รวมถึงกรณีเงินปันผลนั้นได้จ่ายภายใน 6 เดือน นับแต่วันพ้นระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย

5) ยกเลิกการอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละ 5 ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจากการส่งออก ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบ โดยไม่รวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งนอกประเทศ

6) ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมนำเข้าเข้ามาเพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการทดสอบที่เกี่ยวข้อง

7) ยกเลิกเงื่อนไขบางอย่างโดยไม่ต้องระบุในบัตรส่งเสริม ได้แก่ ปริมาณวัตถุดิบภายในประเทศที่จะต้องใช้ และการส่งออกซึ่งผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ผลิต หรือประกอบ⁹

พระราชบัญญัติกองทุนเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันสำหรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560

เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2560 พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 ได้ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับฎีกา เล่ม 134 ตอนที่ 19 ก วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2560 เพื่อใช้เป็นกลไก/เครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ โดยถือเป็นการเพิ่มเครื่องมือชกแจงการลงทุนเพื่อให้ประเทศไทยสามารถ

⁹ Deloitte Legal – Representing tomorrow, เรื่อง “พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2560”, ฉบับเดือนมีนาคม 2560, [วารสาร Deloitte Legal](https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/th/Documents/legal/th-legal-newsletter-th-250317.pdf), หน้า 1-2, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/th/Documents/legal/th-legal-newsletter-th-250317.pdf>, 2560.

แข่งขันกับประเทศคู่แข่งในการดึงให้กิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญมาลงทุน ซึ่งมุ่งเน้นไปที่อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ

นอกจากนี้ ยังถือเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคอุตสาหกรรมไทย โดยสนับสนุนเงินกองทุนให้ผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม หรือการพัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านของกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะก่อให้เกิดการยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมไทย โดยเฉพาะกลุ่ม First S-Curve และ New S-Curve ให้ก้าวไปสู่ยุค Industry 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต¹⁰

มีสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 มีดังนี้

1) ให้มี “คณะกรรมการนโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย” โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อให้เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการให้เงินสนับสนุนแก่กิจการที่ได้รับการอนุมัติและสิทธิประโยชน์อื่นๆ และกำหนดนโยบายและแนวทางในการสรรหาและเจรจา เป็นต้น โดยให้คณะกรรมการนโยบายฯ มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสรรหาและเจรจา และคณะอนุกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

2) กำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการลงทุนของกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 ประเภทอุตสาหกรรม ประกอบด้วยอุตสาหกรรมที่ต่อยอดอุตสาหกรรมเดิม 5 อุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมใหม่อีก 5 อุตสาหกรรม

3) กำหนดให้กองทุน ประกอบด้วย เงินประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายและดอกเบี้ย หรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากเงิน หรือทรัพย์สินของกองทุน

4) กำหนดให้เงินอุดหนุนสำหรับการดำเนินการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายในการทำวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม และค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ กำหนด รวมทั้งดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ของสถาบันการเงิน

5) กำหนดให้ทุกสิ้นปีงบประมาณ หากกองทุนมีเงินสะสมที่ปลอดภาระผูกพันคงเหลือในกองทุนเกิน 10,000 ล้านบาท ให้นำส่วนที่เกิน 10,000 ล้านบาทส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ในกรณีกองทุนมีจำนวนเงินไม่ถึง 10,000 ล้านบาท ให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ครบตามจำนวนดังกล่าว

6) กำหนดให้มี “คณะกรรมการบริหารกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย” มีอำนาจหน้าที่อนุมัติการจ่ายเงินให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ตรวจสอบผลการดำเนินงานของกิจการที่ได้รับอนุมัติให้ได้รับเงินสนับสนุนจากคณะกรรมการบริหารและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน เป็นต้น

¹⁰ ธนพรรณ ไชยเสวี, เรื่อง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย..กลไกการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุค 4.0”, บทความทางวิชาการ, สำนักนโยบายอุตสาหกรรมภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2560, หน้า 1, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/competitiveness_industry_4_0.pdf, 2560.

7) กำหนดให้การนำเงินกองทุนไปลงทุน หรือหาประโยชน์ ให้ฝากกับสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลหรือตราสารหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย หรือลงทุนในหลักทรัพย์อื่นที่มีความมั่นคงสูง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

8) กำหนดให้อุตสาหกรรมจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่างๆ ของกองทุน

9) กำหนดให้ในกรณีที่มีการดำเนินกิจการของกองทุนไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป ให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิกกองทุน

อุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 กลุ่ม มีหลักการพิจารณาคัดเลือกโดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engine) ของประเทศ โดยจัดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มแรก การต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิมที่มีความพร้อมอยู่แล้ว ได้แก่

- (1) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-generation Automotive)
- (2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics)
- (3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism)
- (4) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology)
- (5) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future)

โดยกลุ่มที่หนึ่งนี้มีสาระสำคัญในการ “ต่อยอด” คือ เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ เน้นการยกระดับคุณภาพสินค้า-บริการ และชื่อเสียงแบรนด์เนมให้สู่ระดับโลกเทียบเท่ากลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว

กลุ่มที่สอง การเติม 5 อุตสาหกรรมอนาคต ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน และมีผู้สนใจลงทุน ได้แก่

- (1) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม (Robotics) ความเหมาะสมเนื่องจาก เพราะโลกมีความต้องการสูง เชื่อว่าจะใหญ่กว่าอุตสาหกรรมรถยนต์ในอนาคต ความต้องการภายในประเทศไทย ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ ความพร้อมที่มีอยู่คือประเทศไทยมีฐานอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและไฟฟ้าดีมาก
- (2) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) ทั้งนี้เพราะจำนวนเครื่องบินที่มากขึ้นต้องการซ่อมแซม และมีการขนส่งทางอากาศมากขึ้น ประเทศไทยมีพื้นที่กว้างขวาง มีสนามบินอยู่ตะเภา และสนามบินอื่นๆ ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการสร้างอุตสาหกรรมการบินได้
- (3) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemical) แม้ว่าราคาน้ำมันเชื้อเพลิงลดลง แต่เป็นเชื้อเพลิงฟอสซิล เชื้อเพลิงสิ้นเปลืองที่ใช้ไปเท่าไรก็น้อยลงเท่านั้น โลกยังมีความต้องการพลังงานที่ยั่งยืน อีกทั้งกำลังก่อเกิดมาตรฐานด้านชีวภาพเข้ากับการค้า ที่สำคัญ คือ กำหนดเงื่อนไขให้อุตสาหกรรมผลิตต้องใช้เคมีชีวภาพ เช่น ไบโอฟลาสติก ในการหีบห่อ ก็อาจจะส่งออกไปได้ และมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมภายในประเทศ คือ ประเทศไทยมีฐานการเกษตรใหญ่ที่สุดในอาเซียน ควรช่วงชิงโอกาสลงทุนก่อนประเทศอื่นในภูมิภาคนี้
- (4) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) ปัจจุบันและแนวโน้มมีความต้องการสูงมาก และเป็นมาตรฐานใหม่ในการดำรงชีพ โดยเฉพาะอีคอมเมิร์ซ ขณะที่ภาคเอกชนไทยก็พร้อม ต่างชาติก็พร้อมจะมาลงทุนต่อยอดเทคโนโลยี ส่วนอุปสรรคสำคัญอยู่ที่ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของรัฐบาลและกลไกรัฐ

เพราะอุตสาหกรรมมีส่วนสัมพันธ์กับสิทธิเสรีภาพอย่างมาก หากไม่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคงยืนยาวแล้วอุตสาหกรรมดิจิทัลคงจะมีอุปสรรคมากขึ้น

- (5) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) สถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยเป็นศูนย์บริการรักษาพยาบาลในเอเชียอยู่แล้ว ทั้งนี้การรักษาพยาบาล เรามีหมอ พยาบาล ที่เก่งมาก ทำได้ดีเป็นที่รู้จักทั่วโลก แต่เมื่อพิจารณาจากห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมการแพทย์โดยภาพรวมแล้ว ประเทศไทยขาดอุตสาหกรรมต้นน้ำ นั่นคือในเรื่องการผลิตยา อุปกรณ์การแพทย์ ตรงนี้ต้องพิจารณาว่าควรพัฒนาส่งเสริมอย่างไร อีกด้านหนึ่ง คือ เชื่อมโยงอุตสาหกรรมบริการ การแพทย์เข้ากับอุตสาหกรรมบริการโทรคมนาคม พัฒนาระบบการรักษาพยาบาลระยะไกล รองรับผู้สูงอายุทั้งในประเทศและในเอเชีย¹¹

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันฯ จึงถือกำเนิดขึ้นมา ภายใต้พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 โดยในหมวดที่ 4 ได้กำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งคำว่า “อุตสาหกรรมเป้าหมาย” หมายถึง อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศที่สร้างประโยชน์อย่างสูงต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน ซึ่งต้องเป็นอุตสาหกรรมประเภทใหม่ที่ไม่เคยมีการผลิตหรือการให้บริการภายในประเทศมาก่อน หรือเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ หรือใช้ความรู้ในการผลิตขั้นสูง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมนวัตกรรม ซึ่งคณะกรรมการนโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้ออกประกาศที่ 1/2560 เรื่อง หลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 โดยมีกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน ซึ่งสิทธิประโยชน์ที่มีภายใต้พระราชบัญญัตินี้ สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มแรก เป็นการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เกิน 15 ปี ปัจจุบันพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนสามารถให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้สูงสุดไม่เกิน 8 ปี (และเพิ่มขึ้นเป็น 13 ปี จากการแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน) และสามารถให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 อีก 5 ปี ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ จะสามารถให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้สูงสุดถึง 15 ปี อย่างไรก็ตาม จะไม่มีการให้ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลภายใต้พระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งโครงการที่ได้รับการส่งเสริมฯ ภายใต้พระราชบัญญัตินี้แล้ว จะไม่สามารถได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฉบับอื่นๆ อีก

กลุ่มที่สอง เงินสนับสนุนจากกองทุนขนาด 10,000 ล้านบาท มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรม หรือการพัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านของกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งไม่ได้หมายความว่ากิจการใดกิจการหนึ่ง หรือกิจการไม่กี่รายจะได้รับเงินสนับสนุนเป็นจำนวนมหาศาล สัดส่วนการได้รับเงินสนับสนุนเป็นรายละเอียดที่จะต้องเจรจากันอย่างเหมาะสมและเกิดความคุ้มค่ากับเงินที่สนับสนุนไป โดยมีประโยชน์ของภาคอุตสาหกรรมไทยและประเทศไทยเป็นหลัก

¹¹ CONS magazine, เรื่อง “เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน อุปสรรคสำคัญคือการเมือง-การปกครอง สังคมวัฒนธรรมของไทย”, บทความวิชาการ, ฉบับวันที่ 24 มกราคม 2017, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://www.consmag.com/th/articles/เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน อุปสรรคสำคัญคือการเมือง-การปกครอง สังคมวัฒนธรรมของไทย, 2560>.

กลุ่มที่สาม สิทธิประโยชน์อื่นๆ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่รวมสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล เช่น สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ การอนุญาตให้นำผู้เชี่ยวชาญและช่างฝีมือจากต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทย พร้อมการให้บริการขอวีซ่าและ Work Permit เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กระบวนการส่งเสริมสามารถทำได้เบ็ดเสร็จ ภายในคณะกรรมการเพียงชุดเดียว เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการ รวมถึงเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุน อย่างไรก็ตาม การให้สิทธิประโยชน์อื่นๆ ที่ให้ได้นั้น จะไม่รวมสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพราะต้องการลดความซ้ำซ้อนของการให้สิทธิประโยชน์ระหว่างพระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน¹²

ทั้งนี้ กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 จะเป็นการเพิ่มเครื่องมือชักจูงการลงทุนเพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งในการดึงให้กิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญ (Investment-led growth) มาลงทุน โดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ สร้างประโยชน์อย่างสูงต่อเศรษฐกิจและสังคม และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน

¹² ธนพรรณ ไททยะเสวี, เรื่องเดิม, หน้า 1-5,

ส่วนที่ 4

บทความวิชาการ เกี่ยวกับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

เรื่อง “ผลกระทบจากการตราพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ....”

บทความ เรื่อง “ผลกระทบจากการตราพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ....” จัดทำขึ้นโดยสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) ซึ่งสาระสำคัญของเนื้อหาในบทความฉบับนี้ เป็นการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งในมิติด้านการเมืองและความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ มิติสังคมและวัฒนธรรม และมิติด้านการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง และคณะผู้จัดทำของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เห็นว่ามีประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมประชุมอย่างยิ่ง จึงได้นำบทความฉบับนี้มาเรียบเรียงไว้ในเอกสารประกอบการประชุมศูนย์อาเซียนศึกษาฯ ครั้งที่ 1/2561 มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

หน่วยงานของรัฐ เช่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจกรรมของเอกชน ผู้ประกอบกิจการ ผู้อยู่อาศัย ประชาชนภายในและบริเวณโดยรอบเขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ซึ่งการประกาศใช้พระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.... อาจส่งผลกระทบในมิติต่างๆ ดังนี้

1.1 มิติด้านการเมืองและความมั่นคง

เชิงบวก ในการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ตามร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั้น กำหนดให้รัฐจัดให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการตามแผนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีความน่าอยู่และทันสมัยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาครอบคลุมทั้งทางด้านระบบสาธารณูปโภค ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบพลังงานที่มีความมั่นคง ระบบบริหารจัดการน้ำ ระบบการควบคุมและขจัดมลภาวะ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะทำให้เกิดความมั่นคงแก่ประเทศ ทั้งทางด้านพลังงาน ระบบสื่อสาร ทรัพยากร และการจัดการกากของเสีย

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก คือ ประชาชนในพื้นที่เขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และพื้นที่ใกล้เคียงจะได้รับประโยชน์จากความมั่นคง ทั้งทางด้านพลังงาน พลังงาน ระบบสื่อสาร ทรัพยากร และการจัดการกากของเสีย ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

เชิงลบ เพื่อให้การพัฒนาเขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยให้สูงขึ้น จำเป็นต้องให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในการนำคนต่างด้าวผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเทคโนโลยี และก่อให้เกิดนวัตกรรม ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านใดๆ ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ผู้บริหาร หรือผู้ชำนาญการ คู่สมรส และบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลดังกล่าว เข้ามาในราชอาณาจักรไทยได้ตามจำนวน

และระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต แม้ว่าจะเกินกำหนดจำนวน หรือระยะเวลาที่ให้อยู่ได้ในราชอาณาจักรไทยตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองก็ตาม รวมทั้งอาจกำหนดให้ได้รับการลดหย่อนภาษีและสิทธิอื่นเป็นกรณีพิเศษเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร โดยกรณีนี้ที่คนต่างด้าวยังมีได้เข้ามาในราชอาณาจักรไทย เมื่อเลขาธิการอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรแล้ว ให้เลขาธิการแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองทราบ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองต่อไป ส่วนกรณีที่คนต่างด้าวได้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยและได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองแล้ว ให้เลขาธิการอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นอยู่ต่อในราชอาณาจักรไทยและให้ออกหนังสือรับรองการอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นอยู่ในราชอาณาจักรไทยต่อไปได้

ซึ่งจากกรณีดังกล่าว อาจกระทบต่อความเชื่อมั่นในด้านการตรวจคนเข้าเมือง การตรวจสอบการเข้ามา มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การตรวจสอบเอกสาร และหนังสือเดินทาง การดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุญาตอยู่ต่อในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราวของคนต่างด้าว รวมทั้งการให้บริการด้านการตรวจคนเข้าเมืองอื่นๆ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ และตอบสนองความต้องการของผู้เข้ามาใช้บริการ เพื่อให้การพัฒนาเขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เกิดประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

นอกจากนี้ ในการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้เข้ามาประกอบกิจการในราชอาณาจักรไทยนั้น กฎหมายดังกล่าว ยังคงกำหนดให้สิทธิในการถือครองที่ดินทั้งในลักษณะการเช่า และการถือกรรมสิทธิ์ กล่าวคือ ร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก กำหนดให้การเช่า เช่าช่วง ให้เช่า หรือให้เช่าช่วงที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ ในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ มีให้นำมาตรา 540 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2542 มาใช้บังคับ โดยการเช่า เช่าช่วง ให้เช่า หรือให้เช่าช่วงดังกล่าว ห้ามมิให้ทำสัญญาเช่าเป็นกำหนดเวลาเกินห้าสิบปี ถ้าได้ทำสัญญากันไว้ เป็นกำหนดเวลานานกว่านั้นก็ให้ลดลงมาเป็นห้าสิบปี การต่อสัญญาเช่าอาจทำได้แต่จะต่อสัญญาเกินสี่สิบเก้าปี นับแต่วันครบห้าสิบปีไม่ได้ และกำหนดให้สิทธิในการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์อื่นภายในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือภายใต้การจำกัดสิทธิของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด แล้วแต่กรณี โดยจำนวนที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์อื่นๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการหรืออยู่อาศัยในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ มีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินทั้งหมด หรือบางส่วน โดยคณะกรรมการนโยบายจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติตามได้ด้วยก็ได้ รวมทั้งสามารถใช้เงินตราต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าหรือบริการระหว่างผู้ประกอบกิจการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ซึ่งการให้สิทธิประโยชน์ดังกล่าว อาจทำให้ผู้ประกอบกิจการที่เป็นคนต่างด้าวถือครองที่ดินในเขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นจำนวนมาก จนทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการควบคุมการถือครองกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองของคนต่างด้าว อันส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพด้านการถือครองทรัพยากร รวมทั้งเสถียรภาพด้านการเงินที่รัฐในฐานะผู้ปกครองจะต้องสร้างความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการเงินและการคลัง เพื่อให้ประเทศปลอดภัยจากการวิกฤตทางการเงิน การกระทำที่ผิดกฎหมายการเงิน การคลัง มีมาตรฐานทางการเงินการคลังที่ดี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ เมื่อรัฐให้สิทธิประโยชน์และสิทธิพิเศษแก่ผู้ประกอบการดังกล่าว รัฐจึงเป็นผู้อยู่ในฐานะที่อาจได้รับความเสียหายจากการอนุมัติอนุญาตให้ผู้ประกอบการในการนำคนต่างด้าวผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเทคโนโลยีและก่อให้เกิดนวัตกรรม ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านใดๆ ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ผู้บริหารหรือผู้ชำนาญการ คู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลดังกล่าว เข้ามาในราชอาณาจักร รวมทั้งความเสียหายที่วินัยทางการเงินการคลังมิได้นำมาใช้บังคับในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินคลังอันเนื่องมาจากการได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินทั้งหมดหรือบางส่วน และการให้สิทธิในการใช้เงินตราต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้าหรือบริการระหว่างผู้ประกอบการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายฯ จะต้องกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน และป้องกันผลกระทบจากการให้สิทธิประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนและประชาชน นอกจากนี้ ประชาชนผู้อยู่ในฐานะผู้ได้ปกครองของรัฐ ย่อมจะต้องได้รับผลกระทบจากความมั่นคงทั้งทางด้านการถือครองทรัพย์สิน เสถียรภาพทางการเงิน และการคลัง เช่นกัน

1.2 มิติด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

เชิงบวก ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จะดำเนินการภายใต้แผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค แผนการดำเนินงาน และแผนการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร โดยครอบคลุมการพัฒนาทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม และศูนย์กลางนวัตกรรม การท่องเที่ยว การสร้างเมืองใหม่และชุมชน เพื่อยกระดับประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการบิน ศูนย์กลางด้านการขนส่ง ศูนย์กลางด้านการค้าขาย ศูนย์กลางด้านการผลิตขั้นสูง ศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว ศูนย์กลางด้านนวัตกรรม ศูนย์กลางด้านธุรกิจระดับโลกและมหานครแห่งอนาคต โดยการพัฒนาดังกล่าว จะก่อให้เกิดการลงทุนทั้งของภาครัฐและเอกชนภายในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่า 1.5 ล้านล้านบาท ภายในระยะเวลา 5 ปีแรก ประกอบด้วย การลงทุนในด้านการพัฒนาสนามบินประมาณสองแสนล้านบาท การลงทุนในด้านท่าเรือประมาณหนึ่งแสนล้านบาท การลงทุนในด้านการขนส่งทางรางทั้งรถไฟรางคู่และรถไฟความเร็วสูงประมาณสองแสนสองหมื่นล้านบาท การลงทุนในด้านการขนส่งทางถนนประมาณสามหมื่นห้าพันล้านบาท การลงทุนในด้านอุตสาหกรรมประมาณห้าแสนล้านบาท การลงทุนในด้านการท่องเที่ยวประมาณสองแสนล้านบาท การลงทุนในด้านการสร้างเมืองใหม่และสาธารณูปการประมาณสี่แสนล้านบาท ซึ่งการลงทุนดังกล่าว จะก่อให้เกิดการจ้างงานใหม่กว่าหนึ่งแสนอัตราต่อปี ทำให้เศรษฐกิจสามารถขยายตัวได้ร้อยละห้าต่อปี ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในประเทศเพิ่มขึ้นสิบล้านคนต่อปี โดยสร้างรายได้ให้กับประเทศไม่น้อยกว่าสี่แสนห้าล้านบาทต่อไป ก่อให้เกิดฐานภาษีใหม่ซึ่งเป็นรายได้ของประเทศประมาณหนึ่งแสนล้านบาทจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่สูงขึ้น และสามารถลดต้นทุนด้านการขนส่งโลจิสติกส์ได้ถึงสี่แสนล้านบาทต่อปี

นอกจากนี้ การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวยังเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและของคนไทยสู่มาตรฐานสากล ทำให้ประชาชนในประเทศ โดยประชาชนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกสามารถเข้าถึงสถานบันการศึกษา และโรงพยาบาลที่ดี มีคุณภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากระบบสาธารณูปโภคและสิ่งแวดล้อมที่ดี เกิดการสร้างงานและโอกาสทางอาชีพที่มีคุณภาพ ยกกระดับรายได้ให้สูงขึ้นจากการลงทุนและการท่องเที่ยว สร้างเส้นทางคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ ทางราง และทางอากาศที่มีประสิทธิภาพ และกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ ชุมชน และประชาชนที่อยู่ภายใน หรือที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดสิทธิประโยชน์ด้านการถือครองกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก สิทธิประโยชน์ทางภาษี สิทธิประโยชน์ในการนำคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรไทย

และสิทธิประโยชน์ทางการเงิน เพื่อให้ผู้เข้ามาประกอบกิจการ หรืออยู่อาศัยในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษได้รับเพิ่มเติมจากที่ได้รับตามกฎหมายอื่น เพื่อเป็นการดึงดูด และกระตุ้นการลงทุน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการลงทุน และประกอบกิจการภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก เนื่องจากการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั้น มีมูลค่าสูงถึงกว่า 1.5 ล้านล้านบาท และเป็นการลงทุนในด้านต่างๆ ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว จึงก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศไทยจะได้รับการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีเสถียรภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม หลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง ประชาชนจะได้รับการบริการ ได้เข้าถึงระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการที่ดี ผู้เข้ามาประกอบกิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกได้รับความสะดวกจากการบริการที่ครบวงจร พร้อมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ ผู้อยู่อาศัยในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และพื้นที่ใกล้เคียงได้รับความสะดวกสบายจากการพัฒนาพื้นที่ และเข้าถึงระบบการให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ

เชิงลบ การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกจะครอบคลุมพื้นที่ในระยะแรก 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ซึ่งในการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวจะก่อให้เกิดการลงทุนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านอุตสาหกรรม การค้าและการท่องเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการอุตสาหกรรม การค้า และการท่องเที่ยวเดิมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จะต้องยกระดับการประกอบกิจการดังกล่าว เพื่อให้สามารถเข้าสู่ระบบการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น ซึ่งรัฐจะต้องให้การสนับสนุนและร่วมลงทุนในการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ อีกทั้ง การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ภายใต้พระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั้น จะก่อให้เกิดการใช้งบประมาณภาครัฐในการบริหารจัดการองค์การ ให้บริการ และการลงทุน หรือร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อประกอบกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

นอกจากนี้ ในการยกระดับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อการเป็นศูนย์กลางนวัตกรรม การท่องเที่ยว การสร้างเมืองใหม่และชุมชน เพื่อยกระดับประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการบิน ศูนย์กลางด้านการขนส่ง ศูนย์กลางด้านการค้าขาย ศูนย์กลางด้านการผลิตขั้นสูง ศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว ศูนย์กลางด้านนวัตกรรม ศูนย์กลางด้านธุรกิจระดับโลก และมหานครแห่งอนาคตนั้น จำเป็นต้องใช้บุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จึงอาจเกิดการนำบุคคลผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีความรู้ความสามารถอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเทคโนโลยี และก่อให้เกิดนวัตกรรมเข้ามาและประกอบอาชีพในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ดังนั้น จึงอาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านการจ้างงานที่เกิดการแข่งขันระหว่างบุคลากรไทย และบุคลากรจากต่างประเทศ

นอกจากนี้ การที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว กำหนดให้สิทธิประโยชน์ในด้านภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการ ผู้อยู่อาศัย และผู้ซึ่งเข้ามาปฏิบัติงานในราชอาณาจักรไทยนั้น อาจทำให้รัฐจัดเก็บภาษีอากรจากบุคคลดังกล่าวได้น้อยลง เนื่องจากการได้รับยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีอากร ซึ่งอาจทำให้การจัดเก็บภาษีคลาดเคลื่อนไปจากที่คาดการณ์ไว้

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ เนื่องจากการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก รัฐถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการลงทุนทั้งในรูปแบบที่รัฐลงทุนเอง และให้เอกชนเป็นผู้ลงทุน รัฐจึงถือเป็นผู้ได้รับผลกระทบในการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งต้องสูญเสียรายได้บางประการจากการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากนี้ บุคลากรที่อยู่ในวัยทำงานจะต้องเข้าสู่การแข่งขันใน

ด้านการจ้างงานจากการเปิดโอกาสให้บุคลากรต่างประเทศเข้ามาประกอบกิจการ หรือทำงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

1.3 มิติด้านการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน

เชิงบวก ในการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั้น ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้การพัฒนาดำเนินการในรูปแบบการบูรณาการความร่วมมือ กล่าวคือ ในการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินการตามแผนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีความน่าอยู่และทันสมัย โดยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และพัฒนาระบบการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร ระบบ สาธารณูปโภค ระบบคมนาคมและขนส่ง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบการส่งเสริมนวัตกรรม ระบบพลังงานที่มีความมั่นคง ระบบการบริหารจัดการน้ำ ระบบการควบคุมและขจัดมลภาวะ ระบบการผลิต สินค้าและการให้บริการโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และการอื่นใดที่จำเป็นต่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออกให้มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และมั่นคง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทั้งในประเทศ และต่างประเทศเข้ามาประกอบอุตสาหกรรมเป้าหมาย อุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ และกิจการที่เกี่ยวข้องใน เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนา และการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จัดสรรงบประมาณ จัดหาแหล่งเงินที่เหมาะสม และจำเป็น รวมถึงให้การสนับสนุนด้านอื่น เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องบรรลุวัตถุประสงค์ ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก สร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการประกอบกิจการและการอยู่ อาศัย โดยลดขั้นตอนในการประกอบธุรกิจให้มีความสะดวกรวดเร็ว มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ที่ทันสมัย และได้มาตรฐานสากล เช่น สถานศึกษา สถานพยาบาล สวนสาธารณะ และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันการเงินไทยและต่างประเทศในการให้บริการทางการเงินแก่ผู้ประกอบการและ ผู้อยู่อาศัยในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีข้อจำกัดเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศ

นอกจากนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการใดเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาค ตะวันออก หรือเพื่อสนับสนุน หรืออำนวยความสะดวกให้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้ เกิดการบูรณาการและผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด ไม่ว่าจะการนั้นจำเป็นต้องดำเนินการภายในหรือภายนอก เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หากการดำเนินการดังกล่าวอยู่ในอำนาจของหน่วยงานของรัฐหน่วยใด หน่วยหนึ่ง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหน่วยอื่นหรือสำนักงานเป็นผู้ดำเนินการ หรือในกรณีที่ การดำเนินการดังกล่าวอยู่ในอำนาจของหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้หน่วยงาน ของรัฐหน่วยใดหน่วยหนึ่ง หรือสำนักงานเป็นผู้ดำเนินการแต่เพียงหน่วยเดียว หรือให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมด หรือบางหน่วยร่วมกันดำเนินการ หรือร่วมกับสำนักงานดำเนินการก็ได้ โดยคณะรัฐมนตรีจะกำหนด ระยะเวลาในการดำเนินการ มาตรฐาน และคุณลักษณะเฉพาะที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนภาพรวม เพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกด้วยก็ได้

ดังนั้น การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จึงทำให้การบริหารราชการแผ่นดิน ระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐอื่น มีความเป็นเอกภาพ และ ดำเนินการในลักษณะบูรณาการ ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

นอกจากนี้ในด้านการบริหารราชการแผ่นดินระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ แล้ว ในการดำเนินการ ยกระดับพื้นที่ดังกล่าว ยังกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการนโยบายในกรณีที่เห็นว่ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดก่อให้เกิดความไม่สะดวกหรือล่าช้า มีความซ้ำซ้อนหรือเป็นการเพิ่มภาระการดำเนินการ

โดยไม่จำเป็น หรือมีปัญหาหรืออุปสรรคอื่นใด ให้คณะกรรมการนโยบายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งดังกล่าว หรือมีกฎหมายขึ้นใหม่ เพื่อให้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว ซึ่งกรณีดังกล่าว จะทำให้การบริหารราชการ เป็นไปโดยสะดวก ลดปัญหาอุปสรรค และปลอดจากเครื่องกีดกันทางกฎหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั้น มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายที่ใช้บังคับต่างๆ ในหลายมิติ ทั้งกฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน กฎหมายพาณิชย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ยังยกระดับการใช้บังคับกฎหมายในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การกำหนดให้การดำเนินโครงการหรือกิจการใดภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สุขภาพของประชาชนหรือชุมชน ตามที่มีกฎหมายกำหนด ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการหรือกิจการนั้นเป็นการเฉพาะ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน และให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องประกาศให้ประชาชนทราบถึงรายการเอกสารที่ต้องยื่น พร้อมกับรายงานตามวรรคหนึ่ง โดยระบุหัวข้อที่จะต้องจัดทำรายงานให้ชัดเจน และกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการอนุญาตของทางราชการโดยเคร่งครัด โดยให้ถือว่าการพิจารณารายงานเป็นการอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าว ในกรณีที่ไม่มีผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจกรรมใด หรือมีแต่ไม่เพียงพอ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีหน้าที่อนุญาตให้มีผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นให้เพียงพอโดยเร็ว และจะอนุญาตให้ผู้ไม่มีสัญชาติไทยเป็นผู้ชำนาญการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็ได้

รวมทั้งการกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายมีอำนาจกำหนดกระบวนการพิจารณาการร่วมลงทุนกับเอกชน หรือให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนและวิธีการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะแล้วในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การร่วมลงทุนกับเอกชนหรือให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการตามกระบวนการและวิธีการดังกล่าว โดยให้ถือว่าการร่วมลงทุนกับเอกชน หรือการให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนนั้นได้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐแล้ว

ซึ่งการยกระดับการใช้บังคับกฎหมายดังกล่าว จะทำให้การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นพื้นที่นำร่องในการใช้บังคับกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน และการใช้บังคับกฎหมาย

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก การที่กฎหมายดังกล่าว กำหนดให้การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นไปโดยรูปแบบการบูรณาการความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ นั้นจะทำให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค การดำเนินงาน และการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร การประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม และศูนย์กลางนวัตกรรม การท่องเที่ยว การสร้างเมืองใหม่และชุมชน เพื่อยกระดับประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการบิน ศูนย์กลางด้านการขนส่ง ศูนย์กลางด้านการค้าขาย ศูนย์กลางด้านการผลิตขั้นสูง ศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว ศูนย์กลางด้านนวัตกรรมศูนย์กลางด้านธุรกิจระดับโลก และมหานครแห่งอนาคต ต้องดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายใต้แผนการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่คณะกรรมการนโยบายฯ ได้ให้ความเห็นชอบ

นอกจากนี้ กรณีที่คณะกรรมการนโยบายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งดังกล่าว หรือมีกฎหมายขึ้นใหม่ เพื่อให้การพัฒนาเขตพัฒนา

เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว ย่อมจะส่งผลให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งมีผลผูกพันทุกหน่วยงานให้ต้องปฏิบัติตาม

เชิงลบ เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการ ประชาชน และผู้อาศัยในพื้นที่ ยกเว้นพื้นที่ภาคตะวันออกสู่การเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ให้มีความน่าอยู่และทันสมัยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาครอบคลุมทั้งทางด้านระบบสาธารณูปโภค ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบพลังงานที่มีความมั่นคง ระบบบริหารจัดการน้ำ ระบบการควบคุมและจัดมลภาวะ มีความมั่นคงทั้งทางด้านพลังงาน ระบบสื่อสาร ทรัพยากร และการจัดการกากของเสีย นั้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ให้สิทธิ หรือให้สัมปทานแก่บุคคลซึ่งดำเนินการโดยมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม 2516 กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงาน กฎหมายว่าด้วยทางหลวงสัมปทาน และกฎหมายว่าด้วยพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการภายในหรือภายนอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้อำนาจการอนุมัติ อนุญาต ให้สิทธิ หรือให้สัมปทานตามกฎหมายดังกล่าว ตกอยู่แก่คณะกรรมการ นโยบายฯ ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายฯ จะต้องดำเนินการบริหารราชการโดยอนุมัติ อนุญาต ให้สิทธิ หรือให้สัมปทานตามกฎหมายดังกล่าว อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรม มิฉะนั้น อาจก่อให้เกิดความไม่เชื่อมั่น และเกิดการปฏิบัติที่มิชอบ หรือไม่ เป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะทำให้การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ไม่ได้รับการยอมรับทั้งจากภาครัฐและประชาชน และเป็นไปโดยไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และเป็นธรรม

นอกจากนี้ ในการยกระดับพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั้น ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้การดำเนินการ หรือการกระทำใดภายในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องจักร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ให้ถือว่าเลขาธิการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต หรือให้ความเห็นชอบ หรือเป็นผู้มีอำนาจในการรับจดทะเบียน หรือรับแจ้งตามกฎหมาย ดังกล่าว และเมื่อได้รับอนุมัติ อนุญาต ใบอนุญาต หรือความเห็นชอบจากเลขาธิการ หรือได้จดทะเบียน หรือแจ้งต่อเลขาธิการตามวรรคหนึ่งแล้วให้ถือว่าผู้ดำเนินการ หรือผู้กระทำการนั้นได้รับอนุมัติ อนุญาต ใบอนุญาต หรือความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นแล้ว หรือได้จดทะเบียนหรือแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการตามกฎหมายนั้นแล้ว

ซึ่งการกำหนดการให้บริการอนุมัติ อนุญาตแบบรวมศูนย์ดังกล่าว จะกระทบต่อการปกครอง และการบริหารราชการของส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยจะทำให้เลขาธิการเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าวแทนส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ ภายในเขตส่งเสริม กรณีดังกล่าว จึงทำให้ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐถูกลดทอนอำนาจ และหน้าที่ในการให้บริการอนุมัติ อนุญาต ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการ และมีประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ เนื่องจากการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกครอบคลุมในหลายมิติเพื่อยกระดับประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการบิน ศูนย์กลางด้านการขนส่ง ศูนย์กลางด้านการค้าขาย ศูนย์กลางด้านการผลิตขั้นสูง ศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว ศูนย์กลางด้านนวัตกรรม ศูนย์กลางด้านธุรกิจระดับโลก

และมหานครแห่งอนาคต ประกอบกับการที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ให้สิทธิ หรือให้สัมปทานแก่บุคคลซึ่งดำเนินการโดยมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และกำหนดให้เลขาธิการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต หรือให้ความเห็นชอบ หรือเป็นผู้มีอำนาจในการรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งตามกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ หรือการกระทำใดภายในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ ดังนั้นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่ใช้อำนาจปกครอง หรือบริหารราชการเกี่ยวกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม 2515 กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงาน กฎหมายว่าด้วยทางหลวงสัมปทาน กฎหมายว่าด้วยพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องจักร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ย่อมจะต้องได้รับผลกระทบจากการรวมอำนาจการบริหาร และการให้บริการไว้ที่คณะกรรมการนโยบายฯ และเลขาธิการฯ ดังกล่าว

2. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ร่างกฎหมายฉบับนี้ส่วนหนึ่งที่สำคัญ คือ ทำให้ประเทศไทยได้รับการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีเสถียรภาพ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม หลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง มุ่งเน้นการพัฒนาเมืองให้มีความทันสมัยระดับนานาชาติที่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจการ มีการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร รวมทั้งให้สิทธิประโยชน์ทั้งแก่ผู้ประกอบการและผู้อยู่อาศัยในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นการเฉพาะ ซึ่งถือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างมากมาย อีกทั้งจะมีการลงทุนในด้านเมืองใหม่ โรงพยาบาล โรงเรียน ที่อยู่อาศัย การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและเชิงสุขภาพ ซึ่งจะรองรับการเจริญเติบโตของเมืองในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนเป็นสำคัญ

3. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจหรือสังคม

ระยะสั้น

เป็นการยกระดับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตพัฒนาพิเศษที่ดี และทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน และจะเป็นพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการภายในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษและดึงดูดการลงทุนทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในระยะเวลา 5 ปีแรก จะเกิดการลงทุนมูลค่าสูงถึงกว่า 1.5 ล้านล้านบาท และเป็นการลงทุนในด้านต่างๆ ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว จึงก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศไทยจะได้รับการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีเสถียรภาพ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม หลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง ประชาชนจะได้รับการบริการ ได้เข้าถึงระบบสาธารณสุขปฐมภูมิและสาธารณสุขการที่ดี ผู้เข้ามาประกอบกิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกได้รับความสะดวกจากการบริการที่ครบวงจร พร้อมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ ผู้อยู่อาศัยในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และพื้นที่ใกล้เคียงได้รับความสะดวกสบายจากการพัฒนาพื้นที่ และเข้าถึงระบบการให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ

ระยะยาว

ส่วนในระยะยาวนั้น เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกจะเป็นต้นแบบในการพัฒนาปรับปรุง การบริหารจัดการของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ มีการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร บูรณาการระบบ สาธารณูปโภค ระบบคมนาคมและขนส่ง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบพลังงานที่มีความมั่นคง ระบบการบริหารจัดการน้ำ ระบบการควบคุมและขจัดมลภาวะ ระบบการผลิตสินค้าและการให้บริการโดยใช้ เทคโนโลยีขั้นสูง ที่ต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกันต่อไป

4. การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป็นการยกระดับและพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศด้วยการส่งเสริมให้มีการ ประกอบพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ทันสมัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสอดคล้อง กับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนแล้วจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม โดยยกระดับ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการบิน ศูนย์กลางด้านการขนส่ง ศูนย์กลางด้านการค้าขาย ศูนย์กลางด้านการ ผลิตขั้นสูง ศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว ศูนย์กลางด้านนวัตกรรม ศูนย์กลางด้านธุรกิจระดับโลก และมหานคร แห่งอนาคต โดยการพัฒนาดังกล่าว จะก่อให้เกิดการลงทุนทั้งของภาครัฐและเอกชนภายในพื้นที่เขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่า 1.5 ล้านล้านบาท ภายในระยะเวลา 5 ปีแรก ประกอบด้วย การลงทุน ในด้านการพัฒนาสนามบินประมาณ 2 แสนล้านบาท การลงทุนในด้านท่าเรือประมาณ 1 แสนล้านบาท การลงทุน ในด้านการขนส่งทางรางทั้งรถไฟรางคู่และรถไฟความเร็วสูงประมาณ 220,000 ล้านบาท การลงทุนในด้านการ ขนส่งทางถนนประมาณ 35,000 ล้านบาท การลงทุนในด้านอุตสาหกรรมประมาณ 5 แสนล้านบาท การลงทุน ในด้านการท่องเที่ยวประมาณ 2 แสนล้านบาท การลงทุนในด้านการสร้างเมืองใหม่และสาธารณูปการประมาณ 4 แสนล้านบาท ซึ่งการลงทุนดังกล่าว จะก่อให้เกิดการจ้างงานใหม่กว่า 1 แสนอัตราต่อปี ทำให้เศรษฐกิจ สามารถขยายตัวได้ร้อยละ 5 ต่อปี ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 10 ล้านคนต่อปี โดยสร้าง รายได้ให้กับประเทศไม่น้อยกว่า 4 แสนห้าล้านบาทต่อไป ก่อให้เกิดฐานภาษีใหม่ซึ่งเป็นรายได้ของประเทศ ประมาณ 1 แสนล้านบาทจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่สูงขึ้น

5. ด้านเสริมสร้างประสิทธิภาพ หรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการ

มุ่งเน้นการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล การพัฒนาเมือง ระบบขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค ขั้นพื้นฐาน และเป็นการดึงดูดการลงทุนจากนักลงทุนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยการกำหนดมาตรการ ด้านสิทธิประโยชน์ การให้บริการ การเตรียมความพร้อมพื้นที่เพื่อรองรับการลงทุนภาคอุตสาหกรรม ทั้งยังเพื่อ เป็นแม่แบบ (Role Model) ในการพัฒนาพื้นที่โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการและการให้บริการ ของภาครัฐ โดยเฉพาะปัญหาด้านความล่าช้าและความซ้ำซ้อนของการอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต หรือให้ ความเห็นชอบ การประกอบกิจกรรมภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก อันเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งยังกำหนดให้อาณาคณะกรรมการนโยบายในกรณีเห็นว่า กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดก่อให้เกิดความไม่สะดวกหรือล่าช้า มีความซ้ำซ้อนหรือ เป็นการเพิ่มภาระการดำเนินการโดยไม่จำเป็น หรือมีปัญหาหรืออุปสรรคอื่นใด ให้คณะกรรมการนโยบาย

เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งดังกล่าว หรือมีกฎหมายขึ้นใหม่ เพื่อให้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มีประสิทธิภาพ

สะดวก และรวดเร็ว ซึ่งกรณีดังกล่าว จะทำให้การบริหารราชการ เป็นไปโดยสะดวก ลดปัญหาอุปสรรค และปลอดภัยจากเครื่องกีดกันทางกฎหมาย¹³

เรื่อง “EEC: หัวรถจักรการลงทุนใหม่แห่งอนาคต”

บทความ เรื่อง “EEC: หัวรถจักรการลงทุนใหม่แห่งอนาคต” เป็นผลงานการเขียนของ นายณัฏพล จรูญพิพัฒน์กุล ซึ่งเป็นกรวิเคราะห์ถึงศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนของ “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” (Eastern Economic Corridor Development: EEC) และสิ่งที่ต้องทำควบคู่กันไป เพื่อส่งผลทำให้ EEC ประสบความสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งคณะผู้จัดทำของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ เห็นว่าเนื้อหาสาระของบทความฉบับนี้ มีประโยชน์กับผู้เข้าร่วมประชุมศูนย์อาเซียนศึกษาฯ จึงได้นำมาเรียบเรียงไว้ในเอกสารประกอบการประชุมฯ มีรายละเอียด ดังนี้

1. บทนำ

หากจะกล่าวถึงภาวะเศรษฐกิจไทยในช่วงปัจจุบัน คงจะเรียกได้ว่าฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปโดยขยายตัวในระดับ 3% ติดต่อกันหลายปี สาเหตุหนึ่งมาจากเครื่องยนต์สำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่มีชื่อว่า “การลงทุนภาคเอกชน” นั้นอยู่ในระดับซบเซามาเป็นเวลานาน ภาครัฐจึงต้องหาทางกระตุ้นให้การลงทุนขนาดใหญ่เกิดขึ้น ผ่าน “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” หรือ “Eastern Economic Corridor Development” ซึ่งเป็นเสมือนภาคต่อของ “Eastern Seaboard” ที่เคยดึงดูดการลงทุนและยกระดับรายได้ของประเทศได้อย่างมหาศาลเมื่อ 30 ปีก่อน บทความนี้ต้องการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งกำลังเป็นประเด็นยอดนิยมในปัจจุบัน พร้อมทั้งวิเคราะห์ศักยภาพในการดึงดูดนักลงทุน และนำเสนอแนะนโยบายที่สำคัญ ที่ต้องมีควบคู่กับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ในระยะต่อไป

2. EEC คืออะไร?

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นการยกระดับพื้นที่ 3 จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือเป็นพื้นที่ที่รัฐต้องการให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ตามเป้าหมาย ผ่านการผ่อนคลายกฎหมาย หรือกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าการลงทุนในพื้นที่ปกติ โดยในพื้นที่โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) นี้ นักลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุนต่างๆ เป็นจำนวนมาก อีกทั้งภาครัฐจะมีการจัดสรรทรัพยากรลงในพื้นที่นี้เป็นกรณีพิเศษ อาทิ การลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่าง

¹³ สำนักงานเพื่อการพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.), เรื่อง “ผลกระทบจากการตราพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ....”, เอกสารวิชาการ, การเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของร่าง พ.ร.บ.เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.... (เรื่องเสรีจที่ 1095/2560), เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2017, หน้า 1-12, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://www.eeco.or.th>, 2560.

ต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความน่าดึงดูดของพื้นที่ในสายตาของนักลงทุน และเป็นการเพิ่ม Ease of Doing Business แก่ผู้ประกอบการให้ได้มากที่สุด (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 นักลงทุนจะได้อะไรจาก EEC?

การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานจากภาครัฐ		สิทธิประโยชน์ในการลงทุน	
ด้านคมนาคมขนส่ง	ด้านอื่นๆ	Tax	Non-Tax
<ul style="list-style-type: none"> ท่าเรือมาบตาพุด แหลมฉบัง และจุกเสม็ด สนามบินอยู่ตะเภาและศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน รถไฟรางคู่และรถไฟความเร็วสูง ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> ศูนย์ One Stop Service เขตนวัตกรรม EECI (Eastern Economic Corridor of innovation) โครงการพัฒนาเมืองใหม่ อาทิ โรงพยาบาล โรงเรียนนานาชาติ และที่อยู่อาศัย 	<ul style="list-style-type: none"> ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 15 ปี สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับผู้เชี่ยวชาญ จากสูงสุด 35% เหลือ 17% 	<ul style="list-style-type: none"> สิทธิถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินรวม 99 ปี สำหรับนักลงทุนต่างชาติ นักลงทุนต่างชาติถือครองเงินต่างประเทศได้เสรี โดยไม่ต้องแลกเป็นสกุลบาท

3. ทำไมต้องเป็น EEC?

เป้าหมายหลักที่ภาครัฐต้องการผลักดันโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ให้สามารถเกิดขึ้นได้โดยเร็ว อาจสรุปได้ 3 ข้อ ดังนี้

1) กระตุ้นการลงทุนภาคเอกชน : การเติบโตของเศรษฐกิจไทยในขณะนี้ แม้จะมีแรงขับเคลื่อนจากภาคการท่องเที่ยว การใช้จ่ายภาครัฐ และภาคการส่งออกที่เริ่มฟื้นตัว แต่ยังขาดแรงขับเคลื่อนด้านการลงทุนภาคเอกชน ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะยกศักยภาพเศรษฐกิจเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จึงเป็นความหวังที่จะดึงดูดให้เกิดการลงทุนที่ทวีคูณต่อยอดจากการลงทุนนาร่องของภาครัฐ

2) ยกระดับโครงสร้างการผลิตของประเทศไทย : เนื่องจากเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ประกอบกับปัญหาสังคมผู้สูงอายุ ประเทศไทยจึงต้องเพิ่มผลผลิตผ่านการสร้างอุตสาหกรรมใหม่ที่มีนวัตกรรมสูงขึ้น โดยต้องลงทุนในเครื่องจักรและ R&D มากขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ที่จะสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ ในระยะต่อไป

3) สร้างสิ่งดึงดูดการลงทุนเมื่อเทียบกับคู่แข่ง : การเปิด AEC ส่งผลให้ภูมิภาคอาเซียนมีลักษณะเป็นตลาดเดียวกัน มีฐานการผลิตเดียวกัน การเคลื่อนย้ายแรงงาน โรงงาน หรือฐานการผลิตสามารถทำได้ง่ายและรวดเร็ว ประเทศไทยจึงต้องพัฒนาความสามารถในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้อยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่า ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีหน้าที่เป็นเครื่องดึงดูดและสนับสนุนการลงทุนขนาดใหญ่ โดยเฉพาะจาก 10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (First S-Curves และ New S-Curves) อาทิ ธุรกิจยานยนต์สมัยใหม่ ธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ธุรกิจขนส่งและการบิน และธุรกิจดิจิทัล ซึ่งล้วนมีมูลค่าเพิ่ม (Value-Added) ต่อระบบเศรษฐกิจสูงสอดคล้องกับเป้าหมายหลักที่ภาครัฐต้องการให้ประเทศก้าวเข้าสู่ “ไทยแลนด์ 4.0” หรือเป็นประเทศพัฒนาแล้วภายในปี 2575 ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลยังตั้งใจจะพัฒนา “เมืองใหม่” ไปพร้อมกับพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่จะป็นจุดหลักของการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการอยู่อาศัยที่จะขยายตัวจากกรุงเทพฯ ไปจังหวัดระยอง และจังหวัดชลบุรี ผ่านการลงทุนด้านระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อให้ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สามารถเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ทันสมัยและมีข้อดีรอบด้าน

4. วิเคราะห์ศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนของ EEC

จากการศึกษากรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จสูง อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้นของจีน และเขตเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ของมาเลเซีย พบว่า ปัจจัยร่วมแห่งความสำเร็จของโมเดลการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่สำคัญ ได้แก่

1) ความเหมาะสมของพื้นที่ โดยทำเลตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่ดี เช่น ติดทะเล หรืออยู่ใกล้กับเมืองเศรษฐกิจสำคัญ และมีโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอ รองรับการลงทุนขนส่งมวลชนและการขยายตัวของอุตสาหกรรมในอนาคตได้ และ

2) การบริหารจัดการของภาครัฐมีประสิทธิภาพ โดยนโยบายของรัฐบาลมีความต่อเนื่อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีสิทธิประโยชน์ที่ตรงความต้องการของธุรกิจ

ทั้งนี้ แนวคิดการจัดตั้งระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นไปตามสูตรสำเร็จของเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในด้านความเหมาะสมของพื้นที่ที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีความได้เปรียบคู่แข่งจากทำเลที่เป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน ประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานที่มีการเชื่อมโยงด้วยโครงข่ายคมนาคมขนส่งครบวงจร ทั้งทางถนน ราง น้ำ และอากาศ ซึ่งจะส่งเสริมให้การดำเนินธุรกิจมีความต่อเนื่อง ยิ่งไปกว่านั้นระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ยังมีฐานการผลิตตั้งต้นขนาดใหญ่ในหลายอุตสาหกรรมจากโครงการ Eastern Seaboard ในอดีต ซึ่งเอื้อประโยชน์ในการลงทุนต่อยอดไปยังอุตสาหกรรมอื่นๆ ในห่วงโซ่การผลิต อาทิ ฐานการผลิตอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขนาดใหญ่ ติดอันดับ 1 ใน 5 ของเอเชีย และศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ชั้นนำในภูมิภาค นอกจากนี้ ภาครัฐยังมีการผลักดันโครงการอย่างชัดเจน สะท้อนจากการเร่งรัดโครงการให้เดินหน้าได้เร็วและราบรื่นที่สุด โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการดูแลถึงสองชุดเพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมเชิงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงรอกกฎหมาย (พ.ร.บ. EEC) ที่คาดว่าจะผ่านสภานิติบัญญัติได้ไม่เกินกลางปี 2560 รวมถึงการเข้าเจรจาและจัดสัมมนาเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติอย่างต่อเนื่อง

5. สิ่งที่ต้องทำควบคู่ เพื่อให้ EEC เป็นความหวังใหม่ได้อย่างสมบูรณ์

ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพในการกระตุ้นการลงทุนที่ดีที่สุดของประเทศไทยในขณะนี้ จากปัจจัยในการดึงดูดนักลงทุนที่เพียงพอพร้อมและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งน่าจะส่งผลให้การลงทุนขยายตัวตามที่คาดหวังได้ อย่างไรก็ตาม การลงทุนภาคเอกชนยังถือเป็น Zero-Sum Game (เกมที่มีผลรวมเป็นศูนย์) กล่าวคือ เราจำเป็นต้องเหนือกว่าประเทศคู่แข่งโดยเฉพาะในภูมิภาคเดียวกัน เพื่อแย่งส่วนแบ่งการลงทุนจากต่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ

ในระยะยาว ข้อได้เปรียบด้านโครงสร้างพื้นฐานทั้งในแง่ความพร้อมและคุณภาพ และการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ เป็นสิ่งที่ประเทศอื่นสามารถไล่ตามหรือแข่งขันได้ไม่ยาก ดังนั้น การที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จะเป็นความหวังของเศรษฐกิจไทยอย่างแท้จริงได้นั้น เราต้องแก้ไขอุปสรรคที่จุดดึงดูดการลงทุน ได้แก่

1) ภาครัฐต้องทำให้กระบวนการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์สามารถทำได้รวดเร็วและสำเร็จเป็นรูปธรรมตามแผน รวมทั้งนโยบายต่างๆ ต้องมีความชัดเจนและต่อเนื่อง ไม่เปลี่ยนแปลงไปมาหากมีการเปลี่ยนรัฐบาล ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของภาคเอกชน และ

2) ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างด้านแรงงานที่มีทั้งเชิงปริมาณ จากการที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเร็วกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค และเชิงคุณภาพ จากคะแนนทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ (EF) และความรู้วิทยาศาสตร์/การอ่าน/คณิตศาสตร์ (PISA) ที่ประเทศไทยอยู่ในระดับไม่ดีนัก

กล่าวโดยสรุป หากภาครัฐสามารถเรียกความมั่นใจในการลงทุนของภาคเอกชนผ่านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบาย และการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างด้านแรงงานที่เป็นรูปธรรมผ่านการสร้างแรงงานที่มีคุณภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย เชื่อมั่นได้ว่าแรงงานไทยก็จะพัฒนาและเติบโตขึ้นไปพร้อมกับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ให้เป็นหัวรถจักรการลงทุนใหม่แห่งทศวรรษได้อย่างที่หวังไว้แน่นอน¹⁴

เรื่อง “การศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”

บทความ เรื่อง “การศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” เป็นส่วนหนึ่งของรายงานฉบับสมบูรณ์ ที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ดำเนินศึกษาประเมินความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) ของรัฐบาล ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการฯ โดยบทความฉบับนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการประชุมศูนย์อาเซียนศึกษาฯ ในครั้งนี้ ทางคณะผู้จัดทำจึงได้นำเนื้อหาที่สำคัญมาเรียบเรียงไว้ในเอกสารประกอบการประชุมฯ เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจมากขึ้น ดังนี้

1. บทนำ

สภาพในปัจจุบันของประเทศไทยนั้นมีการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบชะลอตัวและอยู่ในระดับต่ำ โดยมีปัจจัยสำคัญจากการพึ่งพาต่างประเทศสูงทั้งด้านการค้า การลงทุน และเทคโนโลยี จึงทำให้ความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญ อาทิ สหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น ส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนในประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในอีกด้านหนึ่งประเทศไทยต้องเผชิญคู่แข่งจากประเทศที่มีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่า อาทิ จีน รวมถึงประเทศในภูมิภาคอาเซียนด้วยกัน ได้แก่ อินโดนีเซีย และเวียดนาม ทำให้ไทยสูญเสียความได้เปรียบจากการใช้ปัจจัยการผลิตแบบแรงงานเข้มข้น (Labor Intensive) ในการแข่งขันไป ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องยกระดับประเทศไปสู่การผลิตและบริการในระดับที่สูงขึ้น

ขณะเดียวกันรายได้ประชากรของประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มรายได้ปานกลางระดับสูง (Upper Middle Income) ตามเกณฑ์ของธนาคารโลก หรือมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (GNI per Capita) ตั้งแต่ 4,125 เหรียญสหรัฐฯ แต่ไม่เกิน 12,736 เหรียญสหรัฐฯ และจากข้อมูลล่าสุดใน 2559 ประเทศไทยมีรายได้เฉลี่ยประชากรต่อคนต่อปี จำนวน 5,720 เหรียญสหรัฐฯ หรือประมาณ 1.7 แสนบาทต่อคนต่อปี และหากประเทศไทยต้องการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น ต้องมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีมากกว่า 12,736 เหรียญสหรัฐฯ หรือ 4.5 แสนบาท โดยประมาณ ซึ่งหากประเทศยังคงใช้กระบวนการผลิต โครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีในระดับ

¹⁴ ณัฏพล จรุงพิพัฒน์กุล, เรื่อง “EEC: หัวรถจักรการลงทุนใหม่แห่งทศวรรษ”, บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ, ฉบับวันที่ 28 มีนาคม 2560, หน้า 1-3, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib/_/Article28_03_60.pdf, 2560.

เดียวกับที่เป็นอยู่อย่างปัจจุบันนี้ คงต้องใช้ระยะเวลาอีกยาวนานในการหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) เพื่อยกระดับสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง (High Income)

ทั้งนี้ ทิศทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเพื่อการก้าวพ้นจากประเทศรายได้ปานกลางสู่ประเทศรายได้สูงนั้น ไม่สามารถใช้วิธีการผลิตในปริมาณมากด้วยแรงงานต้นทุนต่ำแบบเดิมได้ แต่ต้องปรับสู่การยกระดับการผลิตสินค้าและบริการที่เน้นการใช้ทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และทุนมนุษย์มากขึ้น ดังนั้นประเทศจึงต้องมีการลงทุนด้านนวัตกรรมและทุนมนุษย์ที่สูงขึ้น เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่สินค้าและบริการตั้งแต่ระดับต้นทางถึงปลายทาง เพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลาย ทั้งแบบทั่วไปและแบบเฉพาะเจาะจง ปัจจุบันบุคคลและองค์กร ครอบคลุมมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรองรับความต้องการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้เสมือนเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่มูลค่าของโลก (Global Value Chain)

การยกระดับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมจึงเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเร่งด่วน อีกทั้งต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากร ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยที่สามารถต่อยอดนวัตกรรมสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรมได้จริง (Translational Research) ซึ่งเป็นปัญหาช่องว่างระหว่างการวิจัยและพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในประเทศมาอย่างยาวนาน

การดำเนินการข้างต้นจำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากรทุกระดับที่เป็นฐานสำคัญในการสนับสนุน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ ระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ ยานยนต์สมัยใหม่ เทคโนโลยีชีวภาพ รวมถึงการยกระดับชุมชน รวมถึงกลุ่ม วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกำลังคนความรู้สูง จำเป็นต้องมีแผนการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพตั้งแต่ต้นทาง ผู้ผลิตวัตถุดิบ พัฒนาวัตถุดิบ กลางทาง การแปรรูป เพิ่มมูลค่า และปลายทาง การพัฒนาคนสู่ธุรกิจ และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ให้เชื่อมโยงกันตามห่วงโซ่มูลค่าต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ตามแนวทางประชารัฐแบบบูรณาการ และความต้องการของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่สนับสนุนการผลิตสมัยใหม่และอุตสาหกรรมใหม่ที่มีมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Goals, SDGs)

รัฐบาลได้พิจารณาถึงศักยภาพของพื้นที่ภาคตะวันออกในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ทั้งด้านการเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรม และเป็นจุดเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์ของภูมิภาคอาเซียน จึงได้มีแนวคิดโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ขึ้น ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง เพื่อยกระดับพื้นที่ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของเอเชีย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาค การพัฒนาเมืองและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการยกระดับอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการนำพาประเทศพ้นกับดักรายได้ปานกลาง

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) เป็นโครงการสำคัญภายใต้ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่มุ่งสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) เพื่อรองรับการต่อยอดการวิจัยพัฒนาสู่การสร้างนวัตกรรมที่ใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรมได้จริง (Translational Research) และการพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมที่สมบูรณ์ เพื่อให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่มีความเข้มข้นของงานวิจัยพัฒนา และนวัตกรรม โดยใน EECi จะประกอบไปด้วยห้องปฏิบัติการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน สนามทดลอง (Testbed) ห้องทดลองภาคสนาม (Living Lab) ศูนย์วิเคราะห์ทดสอบชั้นนำ โรงงานต้นแบบและโรงงานสาธิตที่จะส่งเสริมให้เกิดการทำวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมร่วมกันระหว่างภาคเอกชน มหาวิทยาลัย/สถาบันวิจัย และภาครัฐ ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยกลุ่มเทคโนโลยี

และอุตสาหกรรมเป้าหมายของเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จะประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ (1) ARIPOLIS: ศูนย์กลางการวิจัยและนวัตกรรมด้านระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ และระบบอัจฉริยะ (2) BIOPOLIS: ศูนย์กลางการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio-Economy) ใช้ประโยชน์จากฐานเกษตรกรรมและความหลากหลายทางชีวภาพ และ (3) SPACE KRENOVAPOLIS: ศูนย์กลางและฐานในการรังสรรค์นวัตกรรมจากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มของเทคโนโลยีที่จะเข้ามายกระดับและพัฒนาอุตสาหกรรมเดิมให้มีการนำเทคโนโลยีมาสร้างนวัตกรรมที่เพิ่มมูลค่าหรือช่วยลดต้นทุน ตลอดจนสร้างให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ฐานนวัตกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มและการเติบโตให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาล¹⁵

2. รูปแบบการลงทุนใน EECi

รูปแบบการลงทุนในการพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) จะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหลายภาคส่วน ได้แก่

1) ภาครัฐโดย สวทช. และหน่วยงานต่างๆ ภายใต้สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ การลงทุนในส่วนนี้ จะมุ่งไปที่ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมเป็นหลัก ซึ่งรวมถึงห้องปฏิบัติการและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อขยายผลการวิจัยพัฒนาสู่สายการผลิตเครื่องมือวิจัย พัฒนาและวิเคราะห์ทดสอบ รวมไปถึงการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในทุกกระดับ และการจัดให้มีกลไกการยกระดับและถ่ายทอดเทคโนโลยีจากสถาบันวิจัย และมหาวิทยาลัยจากภายในและต่างประเทศสู่ภาคเอกชน เป็นต้น ทั้งนี้ งบประมาณของภาครัฐเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ที่รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้จัดทำขึ้น

2) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.) มีสถานะเป็นผู้ร่วมพัฒนา EECi โดยมีบทบาทในสองสถานะ ได้แก่ (1) บทบาทผู้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการบนพื้นที่วังจันทร์วัลเลย์ เพื่อรองรับเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ตามแผนแม่บทที่ สวทช. เห็นชอบรวมถึงเป็นผู้จัดสรรที่ดินให้ สวทช. เข้าใช้ประโยชน์ตลอดการดำเนินการ EECi และ (2) บทบาทในการเป็นผู้ลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมภายใน EECi

3) สถาบันวิจัยสิริเมธี เป็นมหาวิทยาลัยในระดับบัณฑิตศึกษาที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาขั้นสูงจัดตั้งอยู่ในพื้นที่ EECi เป็นสถาบันการศึกษาสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ช่วยในการผลิตกำลังคนขั้นสูงเพื่อป้อนให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่จัดตั้งอยู่ในพื้นที่และภายนอก ตลอดจนเป็นผู้ถ่ายทอดและสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีให้กับภาคเอกชน ผ่านกระบวนการร่วมวิจัย รับจ้างวิจัย และการเข้าร่วมคอนซอร์เทียมต่างๆ รวมถึงการเป็นผู้ใช้ประโยชน์ในโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่จัดตั้งอยู่ในพื้นที่ EECi

4) โรงเรียนกำเนิดวิทย์ เป็นโรงเรียนมัธยมสำหรับผู้มีความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดตั้งอยู่ในพื้นที่ EECi เป็นสถาบันการศึกษาสำคัญที่จะป้อนกำลังคนระดับสูงในระยะยาวให้กับประเทศ รวมถึงหน่วยงานวิจัยขั้นสูงภายในพื้นที่

¹⁵ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, เรื่อง “การศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”, รายงานวิจัย, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, พฤษภาคม 2560, หน้า 8-10, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก file:///C:/Users/Administrator/Downloads/Feasibility%20study%20EECi_as%20of%2020170628%20(3).pdf, 2560.

5) มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทั้งจากภายในและต่างประเทศที่เข้าร่วมเป็นพันธมิตรในการพัฒนา EECi มีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะผู้ถ่ายทอดและสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีให้กับภาคเอกชนในพื้นที่และภายนอกพื้นที่ EECi ผ่านกระบวนการร่วมวิจัย รับจ้างวิจัย และการเข้าร่วมคอนซอร์เทียมต่างๆ รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง และร่วมใช้ประโยชน์ในโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่จัดตั้งอยู่ในพื้นที่ EECi

6) หน่วยงานเอกชนอื่นทั้งจากภายในและต่างประเทศ จะมีบทบาทสำคัญในการลงทุนวิจัยพัฒนา เพื่อสร้างนวัตกรรมขึ้นในพื้นที่ EECi และนำนวัตกรรมที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ รวมถึงจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างตลาดงานวิจัยและพัฒนาขึ้นในประเทศ ทำให้ประเทศไทยมีสัดส่วนบุคลากรวิจัยพัฒนาเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายของประเทศ ทั้งนี้ การลงทุนของภาคเอกชนใน EECi จะได้ประโยชน์ทั้งต่อภาคเอกชนเอง คือ สามารถพัฒนานวัตกรรมได้รวดเร็วเนื่องจากสามารถต่อยอดความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาทั้งจากสถาบันวิจัยของรัฐ มหาวิทยาลัย และภาคเอกชนที่รวมกันอยู่ในพื้นที่ EECi รวมถึงใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานจำนวนมากที่รัฐลงทุนไว้ให้ ทำให้เกิดพลวัตสูงในการพัฒนานวัตกรรมตามแนวทางระบบนวัตกรรมเปิด (Open Innovation System) ลดความเสี่ยงในการลงทุนวิจัยและพัฒนาแล้วได้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า นอกจากนี้ การลงทุนของภาคเอกชนใน EECi ยังสร้างประโยชน์ทางอ้อมในการทำให้ผลงานวิจัยของรัฐและมหาวิทยาลัยมีความสอดคล้องและมีโอกาสถ่ายทอดลงสู่การใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมได้เร็วขึ้น ทำให้การลงทุนวิจัยพัฒนาของรัฐและมหาวิทยาลัยสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจให้กับประเทศได้มากขึ้น

นอกจากนี้ ในแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในส่วนที่กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกี่ยวข้อง ได้มีการกำหนดเป้าหมายสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาครัฐและเอกชนไว้ว่า เป็นส่วนของรัฐร้อยละ 30 และส่วนของเอกชนร้อยละ 70 ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคำนวณผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการพัฒนา EECi จึงได้กำหนดสมมุติฐานเพิ่มเติมว่า สัดส่วนการลงทุนวิจัยพัฒนาของภาครัฐต่อภาคเอกชนจะเปลี่ยนแปลงในลักษณะเชิงเส้นตรงจากสัดส่วน 50:50 ในปี พ.ศ. 2560 ไปสู่สัดส่วน 30:70 ในปี พ.ศ.2580 โดยการลงทุนของรัฐจะลดลง 1 ส่วน และการลงทุนของเอกชนจะเพิ่มขึ้น 1 ส่วนในแต่ละปี

3. การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

จากข้อมูลเชิงมหภาคและสมมุติฐานข้างต้น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดย สวทช. ได้ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเป็น 4 กรณีศึกษา ดังนี้

- 1) การเติบโตเป็นไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
- 2) การเติบโตทางเศรษฐกิจและการลงทุนวิจัยและพัฒนาต่ำกว่าเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ
- 3) ผลกระทบทางเศรษฐกิจเป็นสัดส่วนกับการลงทุนวิจัยและพัฒนาของรัฐ
- 4) ผลกระทบทางเศรษฐกิจเป็นไปในลักษณะเดียวกับเขตนวัตกรรมชั้นนำของโลก¹⁶

4. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เขตนวัตกรรมระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกจะเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่มีความเข้มข้นของงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการต่อยอดการวิจัยพัฒนาสู่การสร้างนวัตกรรมออกสู่เชิงพาณิชย์ เป็นแหล่งในการทดลองทดสอบสินค้านวัตกรรมก่อนออกสู่ตลาด รวมถึงเป็นแหล่งรวมนวัตกรรม ผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างชาติจำนวนมาก โดยการพัฒนาเขตนวัตกรรมฯ มีผลที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

¹⁶ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 58-60.

- ยกระดับเทคโนโลยีและพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเดิมให้มีการนำเทคโนโลยีมาสร้างนวัตกรรมที่เพิ่มมูลค่าหรือช่วยลดต้นทุน รวมถึงทำให้ผลิตภัณฑ์ไทยมีมาตรฐานและเพิ่มมูลค่าการส่งออกได้
- เป็นฐานเชื่อมโยงงาน/ถ่ายทอดวิจัยและนวัตกรรมในสาขาที่มุ่งเน้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ และบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกิจ สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐ ตามแนวคิด Triple Helix Model และ Quadruple Helix Model ให้เกิดการดูดซับองค์ความรู้ สร้างนวัตกรรมและนำนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
- เป็นแหล่งลงทุนวิจัยนวัตกรรมทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษา และเอกชนทั้งของไทย และต่างชาติ อันจะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายของประเทศไทยในการเพิ่มจำนวนนักวิจัยและค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาให้เพิ่มขึ้น
- สร้างให้เกิดผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมทางด้าน (1) หุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติ (2) ผู้ประกอบการนวัตกรรมจากวัตถุดิบและของเหลือทิ้งจากภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพของประเทศ และ (3) ผู้ประกอบการนวัตกรรมเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ที่สร้างมูลค่าเพิ่มและการเติบโตให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ
- เป็นแหล่งจ้างงานของนักวิจัย นวัตกรรมทั้งไทยและต่างประเทศมากกว่า 10,000 คน ในสาขาที่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

5. ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

จากประสบการณ์ของการพัฒนาเขตนวัตกรรมในประเทศไทยและในต่างประเทศ รวมไปถึงการพิจารณากรอบแนวคิดการดำเนินการของ EECi เองแล้ว กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดย สวทช. เห็นว่าปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนา EECi อยู่ที่ความสามารถในการพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมที่มีความกว้างขวางครอบคลุม (Comprehensive Innovation Ecosystem) ประกอบด้วยมิติต่างๆ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกัน อย่างน้อยดังนี้

1) มิติตามเป็นศูนย์รวมของบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม

ในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven Economy) ทรัพยากรที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะปัญญา (Intellectual Capacity) ดังนั้น ทุกประเทศที่มุ่งหวังจะรักษาหรือเพิ่มพูนขีดความสามารถในการแข่งขัน จึงมีความพยายามเป็นอย่างมากที่จะดึงดูดผู้มีความสามารถสูงเข้าสู่ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจของตนอย่างเป็นระบบ อาทิ

- ประเทศสิงคโปร์ มีการให้ทุนวิจัยระยะยาวแก่นักวิทยาศาสตร์ระดับสูงในการเข้ามาทำวิจัยพัฒนาในประเทศ พร้อมจัดหานักศึกษาในระดับปริญญาเอกจำนวนมากเข้ามาเป็นลูกมือ (Apprentice) กับนักวิทยาศาสตร์เหล่านั้น โดยที่นักศึกษาเหล่านี้ก็ถูกดึงดูดเข้ามาผ่านกระบวนการคัดเลือกอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการให้ทุนการศึกษา ทุนวิจัย รวมไปถึงการให้โอกาสเพื่อแลกเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นเป็นต้น
- ประเทศจีน มีการดึงดูดนักวิทยาศาสตร์ชั้นนำเชื้อชาติจีนซึ่งพำนักอยู่ในต่างประเทศ (Overseas Returnee) กลับเข้ามาทำงานในประเทศจีนเพื่อช่วยกันพัฒนาชาติ โดยการให้ตำแหน่งงานระดับสูง ให้เงินสนับสนุนในการย้ายถิ่นฐานและการจัดตั้งธุรกิจเทคโนโลยี อย่างเป็นระบบผ่านโครงการต่างๆ อาทิ China's National Talent Development Plan (2010) เป็นต้น
- ประเทศเอสโตเนีย ประเทศขนาดเล็กมีประชากรประมาณ 1.3 ล้านคน ได้พยายามดึงดูดผู้มีความสามารถสูงเข้าประเทศเพื่อเข้าไปจัดตั้งธุรกิจเทคโนโลยีมาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดย

ล่าสุดได้จัดให้มีโครงการ e-Residency of Estonia ขึ้นใน ค.ศ. 2015 และภายในต้นปี ค.ศ. 2016 สามารถดึงดูดผู้สมัครเป็น e-Resident ซึ่งไม่จำเป็นต้องพำนักจริงในเอสโตเนีย ได้กว่า 9,000 ราย และในจำนวนนี้กว่า 400 รายได้จัดตั้งธุรกิจขึ้นใน Estonia และได้มีกว่า 800 ธุรกิจของเอสโตเนีย ซึ่งมีผู้บริหารหรือกรรมการบริษัทอย่างน้อย 1 คน เป็น e-Resident

ดังนั้น สำหรับประเทศไทยซึ่งประสงค์จะก้าวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม หรือประเทศไทย 4.0 โดยมี EECi เป็นหนึ่งในกลไกสนับสนุน จึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะต้องมีกลไกในการสร้างและรักษาผู้มีความสามารถสูงของไทยไว้ ตลอดจนสามารถดึงดูดผู้มีความสามารถสูงเข้ามาเพิ่มเติมใน EECi หรือในส่วนอื่นของประเทศให้เกิดมวลรวมที่มากพอ คือ มีสัดส่วนจำนวนบุคลากรวิจัยต่อประชากรที่ทัดเทียมกับประเทศที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจซึ่งขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยผ่านกลไกต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ การจัดสรรทุนวิจัยพัฒนาให้กับนักวิจัยชั้นนำของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยให้ทำหน้าที่ฝึกอบรมนักวิจัยรุ่นใหม่ควบคู่ไปด้วย การให้การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อดึงดูดสถาบันวิจัยชั้นนำของต่างประเทศเข้ามาเปิดศูนย์ความเป็นเลิศในประเทศไทย โดยมีเงื่อนไขถ่ายทอดเทคโนโลยีให้อุตสาหกรรมไทย รวมถึงฝึกอบรมบุคลากรวิจัยของไทยควบคู่ไปด้วย การจัดส่งนักเรียนทุนของรัฐไปศึกษาในสถาบันการศึกษาชั้นนำในต่างประเทศ เพื่อทั้งนำวิทยากรกลับมาพัฒนาประเทศและสร้างเครือข่ายการทำงานวิจัยและนวัตกรรมในระดับนานาชาติ การดึงดูดนักศึกษาต่างชาติชั้นดีที่มาศึกษาขั้นสูงในประเทศไทย อาทิ ที่สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ให้ทำงานต่อในประเทศไทย การดึงดูดสถาบันการศึกษาต่างประเทศเข้ามาเปิดหลักสูตรขั้นสูงร่วมกับสถาบันการศึกษาของไทย การพัฒนาเสริมศึกษาภายในประเทศให้มีความเข้มแข็งเพื่อรักษานักเรียนไทยเก่งๆ ไว้ในประเทศ และดึงดูดนักเรียนเก่งของประเทศเพื่อนบ้านมาศึกษาในประเทศไทย รวมถึงการสร้างตลาดงานรายได้ดีไว้รองรับบุคลากรด้านวิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น

2) มิติทรัพยากรเพื่อการวิจัยและนวัตกรรม

การวิจัยและนวัตกรรมจะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีทรัพยากรสนับสนุน การจัดสรรทุนวิจัยในโครงการขนาดใหญ่หรือการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง อย่างต่อเนื่องข้ามหลายปีงบประมาณ เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผลงานวิจัยและนวัตกรรมเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการดึงดูดนักวิจัยชั้นนำให้เข้ามาทำงานในประเทศรวมถึงพัฒนากำลังคนวิจัยรุ่นใหม่ขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบอย่างไรก็ดี การจัดสรรงบประมาณวิจัยนี้ จำเป็นจะต้องมีหัวข้อที่สอดคล้องกันข้ามโครงการ เพื่อให้ภาพรวมของผลงานที่จะเกิดขึ้น สามารถนำไปต่อยอดสร้างความเข้มแข็งอย่างเป็นระบบให้กับภาคอุตสาหกรรมตลอดจนเกิดคลังความรู้เฉพาะด้านของประเทศได้

ในบริบทของ EECi การจัดสรรงบประมาณวิจัยและนวัตกรรม ควรจะมีความสอดคล้องต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมมุ่งเน้นของ EECi ตลอดจนมีทิศทางที่ชัดเจน เพื่อขึ้นนำการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพัฒนามวลรวมของบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงมีการจัดตั้งเป็นคอนซอร์เทียมอุตสาหกรรมทั้งในลักษณะต้นทาง กลางทาง ปลายทาง โดยหากเป็นคอนซอร์เทียมที่อยู่ต้นทางรัฐควรลงทุนมากกว่าเอกชน เนื่องจากเป็นการสร้างฐานความรู้กลางของประเทศ และในทางกลับกันหากเป็นคอนซอร์เทียมที่อยู่ปลายทางเอกชนควรเป็นผู้ลงทุนหลักรัฐลงทุนเพียงบางส่วน เนื่องจากมีลักษณะเฉพาะทางเหมาะกับอุตสาหกรรมจำกัดรายเท่านั้น

3) มิติความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การมีความพร้อมทางโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความสำคัญทั้งในเชิงการแก้ปัญหาและยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผ่านบริการวิเคราะห์ทดสอบและการมาตรฐานและการสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถเข้าถึงเครื่องมือที่มีราคาแพง หรือไม่คุ้มกับการลงทุนเพื่อใช้งานเพียงรายเดียว รวมไปถึงการทำให้บุคลากรวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งอยู่ในประเทศสามารถดำเนินการวิจัยเพื่อนำไปสู่การ

สร้างนวัตกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในส่วนท้ายนี้จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการรักษาผู้มีความสามารถสูงในประเทศและช่วยดึงดูดผู้มีความสามารถสูงจากต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทยเพิ่มเติม

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีมูลค่าการลงทุนสูงหากมีการลงทุนอย่างกระจัดกระจายจะเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมากทั้งในเชิงการใช้งาน การดูแลรักษา และความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรม ดังนั้น การจัดให้ EECi เป็นศูนย์กลางการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของรัฐในระยะเชิงเศรษฐกิจภาคตะวันออกจะเป็นแนวทางทางสำคัญ ที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากการลงทุนของรัฐทั้งในการยกระดับความสามารถของภาคอุตสาหกรรม และดึงดูดนักวิจัยและนวัตกรรมทำให้เกิดชุมชนของนวัตกรรมขนาดใหญ่ขึ้นในประเทศ

4) มิตติความเชื่อมโยงระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลากหลายมิติ

ปฏิสัมพันธ์อย่างกว้างขวางระหว่างภาคอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยของรัฐ และหน่วยงานของรัฐ รวมไปถึงชุมชนโดยรอบ ทั้งในรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่างหน่วยงานหรือบุคคลในสังกัด (Dense Formal and Interpersonal Communication Network) เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของเขตนวัตกรรม เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญในการนำไปสู่การทำงานร่วมกัน การต่อยอดผลงานวิจัยไปสู่นวัตกรรม การร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

แนวคิดนวัตกรรมเปิด (Open Innovation) ซึ่งส่งเสริมให้การลงทุนวิจัยและนวัตกรรมเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่องค์กร โดยการนำเข้านวัตกรรมจากแหล่งภายนอกองค์กร และแบ่งปันองค์ความรู้และนวัตกรรมให้กับหน่วยงานอื่น เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดในช่องทางต่างๆ เป็นแนวคิดสำคัญที่จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถพัฒนานวัตกรรมใหม่ได้รวดเร็วขึ้นและมีผลตอบแทนจากการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมสูงขึ้น

ในบริบทของ EECi ผู้บริหารเขตนวัตกรรมจะต้องทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อม (Bridging Agent) ที่สำคัญในการส่งเสริมและเชื่อมโยงให้เกิดปฏิสัมพันธ์อย่างกว้างขวางระหว่างภาคส่วนต่างๆ รวมถึงทำหน้าที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา (Catalyst) เพื่อให้เกิดการแบ่งปันและต่อยอดองค์ความรู้ระหว่างภาคส่วนต่างๆ โดยมีแนวคิดนวัตกรรมเปิดเป็นแกนสำคัญในการดำเนินการ

5) มิตติความเป็นชุมชนทันสมัยปัจจัยการดำรงชีวิตสมบูรณ์

เขตนวัตกรรมเป็นชุมชนของบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งความเป็นชุมชนดังกล่าวเกิดขึ้นจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากไม่มีองค์ประกอบของการมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Good Quality of life) เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต (Life Style) ของบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมรวมถึงครอบครัว ทั้งนี้บุคคลเหล่านี้ โดยมากมีการศึกษาสูง ผ่านการศึกษาและคุ้นชินกับการดำรงชีวิตในประเทศที่พัฒนาแล้ว ประกอบกับสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงในระดับนานาชาติในการดึงดูดผู้เชี่ยวชาญระดับสูง ดังนั้น การพัฒนาเขตนวัตกรรมให้เป็นชุมชนที่ทันสมัย มีปัจจัยการดำรงชีวิต ตลอดจนสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ รวมถึงการคมนาคมต่างๆ เทียบได้กับชุมชนในประเทศที่พัฒนาแล้วจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อความสำเร็จของเขตนวัตกรรม

ในกรณีของ EECi ซึ่งจะเป็นการเขตนวัตกรรมขึ้นบนพื้นที่ใหม่ ยังไม่มีปัจจัยการดำรงชีวิตในลักษณะที่กล่าวถึงข้างต้น จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะต้องเร่งพัฒนาองค์ประกอบของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตของบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม และเนื่องจากพื้นที่ตั้งของ EECi เป็นเส้นทางผ่านของนักท่องเที่ยวและผู้เดินทาง เข้าสู่อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง ตลอดจนเข้าสู่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด ดังนั้น การพัฒนาองค์ประกอบของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านปัจจัยสี่ หรือการพัฒนาแหล่งสันทนาการ หรือโรงเรียนสำหรับรองรับบุตรหลานของบุคลากรวิจัย เป็นต้น อาจดำเนินการโดยมุ่งใช้ประโยชน์ (Leverage) จากการเป็นเส้นทางผ่านด้วย เพื่อให้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้ขนาดคุณภาพ และมีความหลากหลายที่เหมาะสม

6) มิติการสอดคล้องเชื่อมโยงกันของการลงทุนและการจัดสรรทรัพยากร (Alignment of Investment and Resource Allocation)

การลงทุนพัฒนาเขตนวัตกรรมเป็นการลงทุนขนาดใหญ่ซึ่งงบประมาณมากและใช้เวลานานกว่าจะเห็นผล ดังนั้น เพื่อให้การลงทุนดังกล่าวมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการให้การลงทุนและการจัดสรรทรัพยากร มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันในทุกมิติ โดยในบริบทของ EECi นั้น เห็นสมควรให้มีการดำเนินการดังกล่าวใน ลักษณะบูรณาการข้ามหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการ EECi เป็นผู้ทำหน้าที่เป็น ผู้รับผิดชอบหลักในการบูรณาการความเชื่อมโยงของการลงทุนและการจัดสรรทรัพยากรให้หน่วยงานต่างๆ (Agenda-Based Budgeting) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ EECi

นอกจากนี้ เนื่องจากการพัฒนาเขตนวัตกรรมใช้เวลานานกว่าจะเห็นผลสำเร็จ ดังนั้น จึงจะต้องมีการ จัดสรรงบประมาณจำนวนมากพอ เพื่อจัดให้มีบริการต่างๆ เพื่อสร้างประโยชน์ในระยะเริ่มต้นให้กับผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียพร้อมกันไปด้วยในกรณีของ EECi บริการต่างๆ นี้ ได้แก่ บริการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและเพิ่มขีด ความสามารถอุตสาหกรรม รวมถึงการแก้ปัญหาและเพิ่มคุณภาพชีวิตของชุมชนในพื้นที่ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นต้น ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากบริการเหล่านี้ จะส่งผลให้ EECi ได้รับการยอมรับ จากผู้มีส่วนได้เสีย และจากชุมชนในพื้นที่ ตั้งแต่ช่วงต้นของการดำเนินการ และเป็นการเตรียมความพร้อมของ อุตสาหกรรมและชุมชนให้มีความคุ้นเคยกับการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปยกระดับขีดความสามารถใน การแข่งขันและยกระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกว้างขวางในระยะถัดไป

7) มิติกฎหมายและการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

ในระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม จำเป็นต้องมีกฎหมายที่มีความก้าวหน้าปรับเปลี่ยนได้ทัน ต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรมใหม่ๆ อย่างไรก็ตามการที่จะปรับปรุงกฎหมายให้มีความก้าวหน้าได้นั้น จำเป็นจะต้องทราบผลกระทบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นก่อน จึงทำให้เกิด “ปัญหาที่หาข้อยุติ ไม่ได้ (ปัญหาโลกแตก หรือ Unsolved Issue)” ว่านวัตกรรมก็พัฒนาไม่ได้เนื่องจากมีอุปสรรคทางกฎหมายหรือ ระเบียบข้อบังคับเดิม และการแก้กฎหมายหรือข้อบังคับก็ไม่สามารถทำได้โดยง่าย เนื่องจากไม่ทราบผลกระทบที่ อาจเกิดขึ้นจากนวัตกรรมที่จะเกิดขึ้น

แนวทางแก้ไขปัญหาคำคัญข้างต้น คือ การจัดให้เขตพื้นที่ซึ่งผ่อนปรนกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถทดสอบทดลองนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นใหม่ได้ (Regulatory Sandboxes) หากผลการทดสอบทดลองได้ ผลดี ไม่มีผลกระทบเชิงลบที่บริหารจัดการไม่ได้ จึงนำผลการทดสอบทดลองและแนวทางการบริหารจัดการ ผลกระทบที่เกิดขึ้น ไปเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อปรับปรุงพัฒนากฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่มีอยู่เดิมให้ ก้าวหน้าทันสมัยขึ้น

เนื่องจาก EECi มุ่งเป็นพื้นที่ซึ่งรองรับการพัฒนานวัตกรรมก่อนการนำสู่การใช้งานจริง ดังนั้น จึงมี ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้มีการกำหนดพื้นที่ EECi และพื้นที่เกี่ยวข้อง เป็นพื้นที่ผ่อนปรนกฎหมายและระเบียบ ข้อบังคับเพื่อทดสอบทดลองทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Regulatory Sandboxes) เพื่อรองรับ การพัฒนานวัตกรรมในระยะเบี่ยงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกและในภาพรวมของประเทศได้อย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การมีหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อการพัฒนากฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้มีความก้าวหน้า ทันสมัยสามารถรองรับการก้าวไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ได้จริงตามยุทธศาสตร์ของประเทศ

นอกจากนี้ ตามที่ได้กล่าวข้างต้นว่าการลงทุนพัฒนาเขตนวัตกรรมเป็นการลงทุนขนาดใหญ่ใช้ งบประมาณมากและใช้เวลานานกว่าจะเห็นผล ดังนั้น ในภาพรวม EECi จึงต้องการการสนับสนุนจากรัฐอย่าง ต่อเนื่องสอดคล้องตามแผนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศ การลงทุนอย่างต่อเนื่องของรัฐนี้จะส่งผล ทางตรงต่อการขับเคลื่อน EECi ให้ประสบความสำเร็จ และที่สำคัญกว่านั้น คือ การสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน

ในเรื่องความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการขับเคลื่อนสู่การเป็นประเทศแห่งนวัตกรรม(Innovation Thailand) อันจะเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ

6. ผลกระทบจากการกำหนดเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ และโครงการที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษนี้ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สวทช.) และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนจากชุมชนนั้นมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาโครงการในพื้นที่ นอกจากนี้ โดยได้แบ่งการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) สำรวจความคิดเห็นของคนในชุมชนโดยรอบ โดยใช้แบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 4,000 ชุด ซึ่งเป็นตัวแทนชุมชนต่างๆ โดยรอบบริเวณอุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ (SPACE KRENOVAPOLIS PARK) ตั้งอยู่ที่ ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการสำรวจ พบว่า ประชาชนในพื้นที่สนับสนุนการดำเนินการโครงการ เพราะเชื่อว่าจะเกิดประโยชน์ทั้งในแง่ของการจ้างงาน สร้างรายได้ และส่งเสริมพัฒนาการศึกษาให้กับคนในชุมชน โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นประโยชน์ที่คนในชุมชนจะได้รับจากการดำเนินโครงการในทางตรง

2) ได้เผยแพร่รายงานการศึกษาฯ สู่อาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ www.eeci.or.th เพื่อเป็นหนึ่งช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้นำจากชุมชนและตัวแทนชุมชนในพื้นที่โดยรอบวังจันทร์วัลเลย์ เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2560

ผลการรับฟังความคิดเห็น พบว่า EECi ไม่สร้างปัญหาหรือส่งผลกระทบต่อชุมชนในระดับรุนแรง และชุมชนเห็นด้วยต่อการจัดตั้ง “เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi)” เนื่องจากจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการทำวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย รวมถึงชุมชนในพื้นที่ที่มีโอกาสทางเศรษฐกิจควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป อย่างไรก็ตามผู้นำจากชุมชนและตัวแทนชุมชนมีความประสงค์ คือ

- ให้มีการประกาศพื้นที่ชุมชนโดยรอบรวมเป็นส่วนหนึ่งของเขตนวัตกรรมฯ เพื่อยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของชุมชนที่ดีขึ้น
- ควรพัฒนาพื้นที่โดยรอบและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้รองรับการพัฒนาเขตนวัตกรรมฯ รวมถึงกำหนดประเภทกิจการต้องห้ามที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชน
- บริหารจัดการสาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า ขยะ และน้ำ ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของท้องถิ่น/ชุมชน
- ประเด็นด้านเศรษฐกิจที่จะช่วยให้ค่าใช้จ่ายของคนในชุมชนลดลง การเข้าถึงสาธารณูปโภคเสนอให้พิจารณาเชื่อมโยงระบบขนส่งมวลชนขึ้นมารองรับการพัฒนาขยายตัวของเมืองและการทำงานในบริเวณพื้นที่เขตนวัตกรรมฯ ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

จากประเด็นข้อเสนอเพิ่มเติมของชุมชน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ได้มีการนำเสนอมาตรการเพื่อรองรับต่างๆ ดังนี้

1) จัดทำประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีว่าด้วย (1) นิยามของเขตนวัตกรรม และ (2) คุณลักษณะของเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้มีความชัดเจนว่าจะไม่มีอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนระดับรุนแรงตามที่ชุมชนเสนอแนะ

2) ดูแลบริหารจัดการสาธารณูปโภคทั้งน้ำ ไฟฟ้า และขยะไม่ให้กระทบต่อการบริหารจัดการของท้องถิ่น พร้อมทั้งมีแนวทางบริหารจัดการเพื่อให้ท้องถิ่นได้รับประโยชน์ด้วย

3) นำเทคโนโลยีมาช่วยในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและให้เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค รวมถึงการใช้เทคโนโลยีช่วยในด้านการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาในเบื้องต้นนี้ ไม่พบว่า EECi จะสร้างปัญหาหรือผลกระทบทางลบที่รุนแรงต่อชุมชน เนื่องจาก EECi จะมีการศึกษาและวางแผนอย่างรอบคอบ ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนในพื้นที่ก่อนดำเนินการต่างๆ นอกเหนือจากนั้น กลับจะมีผลกระทบด้านบวกต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ รายได้ คุณภาพการศึกษา การคมนาคมที่สะดวกมากขึ้น คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการมีบริการต่างๆ เพิ่มขึ้น รวมไปถึงมูลค่าของทรัพย์สินต่างๆ เช่น ที่ดิน สวน และไร่นา จะสูงขึ้น

7. สรุปผลการศึกษาความเหมาะสม

จากการศึกษาความเหมาะสมของการจัดตั้งเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) สามารถสรุปได้ว่า การจัดตั้ง EECi นี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ เนื่องจากได้มีการศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดของ EECi จะประกอบด้วยอะไรบ้างเพื่อนำไปสู่การมีระบบนิเวศนวัตกรรมที่สมบูรณ์ มีการกำหนดอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเป้าหมายในเบื้องต้น มีการกำหนดแผนดำเนินการที่ชัดเจน ประกอบกับประสบการณ์ของ สวทช. กว่า 15 ปีในการบริหารจัดการอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทยที่ประสบความสำเร็จเป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจน สวทช. มีพันธมิตรร่วมดำเนินการทั้งในและต่างประเทศ จากภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยต่างๆ นอกจากนี้ จากการศึกษา พบว่า หากมีการจัดตั้งและดำเนินงาน EECi ตามแผนและกลยุทธ์ที่ตั้งไว้จะส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างสูงในอนาคต เป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ Thailand 4.0 ตลอดจนช่วยยกระดับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ให้พัฒนาไปสู่การเป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรมในภูมิภาคเอเชียและในระดับโลกต่อไป ทั้งนี้ การลงทุนของรัฐจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดี จึงมีความสมควรที่จะมอบหมายหน่วยงานบริหารจัดการ EECi ให้เป็นเจ้าภาพในการบูรณาการงบประมาณการลงทุนของหน่วยงานภายใต้บริบท EECi ในลักษณะบูรณาการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามยุทธศาสตร์ (Agenda-Based) โดยที่งบประมาณของแต่ละหน่วยงานจะส่งตรงไปที่แต่ละหน่วยงานภายหลังจากบูรณาการแล้ว

จากการสรุปความเห็น ทั้งจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน ต่างก็เห็นพ้องการพัฒนาที่สำคัญยิ่งนี้ และต่างก็คาดหวังให้มีการเริ่มดำเนินการในอนาคตอันใกล้ พร้อมกับการสนับสนุนอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในพื้นที่ EEC โดยจัดทำเป็น 4 กรณีศึกษา พบว่า รัฐจะได้รับผลตอบแทนทางตรงกลับมาในรูปภาษีเงินได้นิติบุคคลมากกว่างบประมาณของรัฐที่ใช้ไปในการผลิต EECi ทั้งนี้ แม้ว่าจะยังไม่ได้คำนวณผลตอบแทนทั้งทางตรงและทางอ้อมอื่นๆ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคลากรวิจัย และนวัตกรรม หรือภาษีเงินได้ทางธุรกิจสนับสนุนต่างๆ รวมไปถึงการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ การจูงใจให้เกิดการมุ่งเป้าในสายอาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น เป็นต้น และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น การลงทุนพัฒนา EECi จะทำให้เกิดผลกระทบเชิงโครงสร้างสำคัญ คือ เกิดการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม หรือประเทศไทย 4.0 เกิดการสนับสนุนทุนทางปัญญาขึ้นในประเทศไทยทำให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นในเวทีโลก สามารถยืนบนฐานความเข้มแข็งจากภายในได้อย่างมั่นคง อันจะนำไปสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืนของประเทศสืบไป¹⁷

¹⁷ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 66-74.

เรื่อง “เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi)”

บทความ เรื่อง “เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi” เป็นบทความทางวิชาการ ซึ่งจัดทำโดย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้พื้นที่เกี่ยวกับความเป็นมา องค์ประกอบ กรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และจุดเด่นที่สำคัญของ EECi ซึ่งรายละเอียดของเนื้อหาในบทความฉบับนี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดประชุมฯ คณะผู้จัดทำของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ จึงได้นำมาเรียบเรียงไว้ในเอกสารประกอบการประชุมฯ เพื่อมุ่งหวังว่าผู้เข้าร่วมประชุมจะสามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ เพื่อรองรับการพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EECi) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. EECi คืออะไร มีความเป็นมาอย่างไร

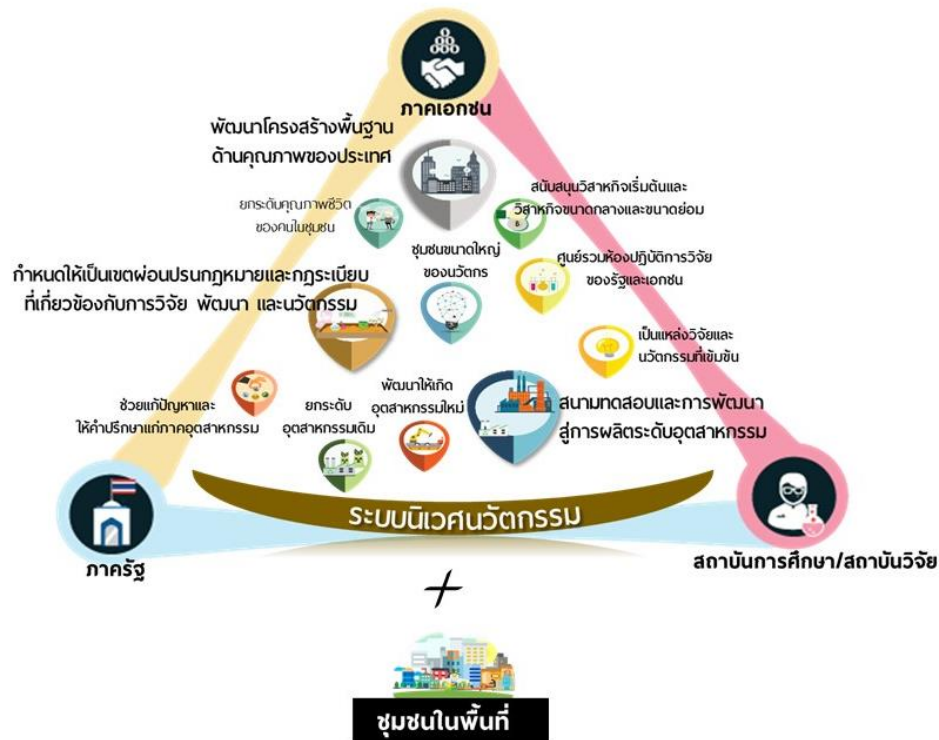
จากการที่คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบหลักการโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2559 ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน เพื่อส่งเสริม 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) โดยดำเนินการใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา นั้น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเห็นว่า การส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จะเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกของประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และกำลังคนของประเทศและภูมิภาค เนื่องจากการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมขั้นสูง เพื่อปรับเปลี่ยนภาคอุตสาหกรรมไปสู่ประเทศไทย 4.0 และเพื่อเชื่อมโยงระบบการค้าและการขนส่งสมัยใหม่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม จึงเสนอแนวทางการยกระดับและพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (EECi) เพื่อสร้างพื้นที่นวัตกรรมใหม่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่มีระบบนิเวศนวัตกรรมที่เหมาะสม ช่วยส่งเสริมให้เกิดการทำวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย รวมถึงชุมชนในพื้นที่ เพื่อช่วยยกระดับและพัฒนาอุตสาหกรรมเดิม รวมถึงสร้างให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ ทั้งในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกและในพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ อันจะนำไปสู่การเป็นประเทศแห่งนวัตกรรม ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

2. EECi ประกอบด้วยอะไรบ้าง

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มอบหมายให้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้จัดทำ "กรอบแนวคิดการยกระดับและพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Conceptual Framework of Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi)" ซึ่ง สวทช. มีการดำเนินงานด้านอุทยานวิทยาศาสตร์มาหลายปี และประสบความสำเร็จมีสถาบันวิจัย บริษัทเอกชน มาตั้งหน่วยวิจัยมากกว่า 80 หน่วยงาน/บริษัท จากความสำเร็จนี้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการผลักดันให้เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EECi) ประสบความสำเร็จขับเคลื่อนประเทศไปสู่ไทยแลนด์ 4.0

กรอบแนวคิดของเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EECi)

3. วัตถุประสงค์หลักของ EECi ได้แก่

1) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อต่อยอดไปสู่การใช้งานจริง (Translational Research)

2) ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับภาคอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนา 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ด้วยการยกระดับอุตสาหกรรมเดิมและสร้างอุตสาหกรรมใหม่ สร้างความเข้มแข็งให้อุตสาหกรรมในพื้นที่ควบคู่ไปกับการสร้างอุตสาหกรรมใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับเป็นพื้นฐานรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมใหม่ ทั้งอุตสาหกรรมในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกและอุตสาหกรรมอื่นๆ ทั่วประเทศ

3) เชื่อมโยงเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างสังคมนวัตกรรมของประเทศ รองรับความต้องการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ในลักษณะบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคเอกชน สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐ ในลักษณะการทำงานร่วมแบบ Triple Helix และขยายผลต่อยอดไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในลักษณะการทำงานร่วมแบบ Quadruple Helix

“เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก” (EECi) จะประกอบไปด้วย ระบบนิเวศนวัตกรรมที่สมบูรณ์ เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่มีความเข้มข้นของงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ห้องปฏิบัติการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน ห้องทดลองภาคสนาม (Living Lab) ศูนย์วิเคราะห์ทดสอบชั้นนำ โรงงานต้นแบบและโรงงานสาธิตควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ดั่งมีองค์ประกอบของระบบนิเวศนวัตกรรมและแนวทางการดำเนินงานหลักดังนี้

- เป็นแหล่งวิจัยและนวัตกรรมที่เข้มข้น เพื่อนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมที่ได้ไปตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมทั้งในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และทั่วประเทศ โดยเป็นการทำงานร่วมกันทั้งภาคเอกชน สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย และภาครัฐ

- ศูนย์รวมห้องปฏิบัติการวิจัยของรัฐและเอกชน (Concentration of Public & Private Laboratory) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ
- สนามทดสอบและการพัฒนาสู่การผลิตระดับอุตสาหกรรม (Scale-up, Testbeds & Living Lab, Green House, Field Demo) มุ่งเน้นขยายศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์วิเคราะห์ทดสอบ รวมถึงโรงงานต้นแบบและโรงงานสาธิตในพื้นที่ เพื่อให้สามารถรองรับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมได้
- ยกระดับอุตสาหกรรมเดิม (Existing Industry Upgrade) โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ เพื่อยกระดับกระบวนการผลิตให้สามารถพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรม 0 ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต รวมทั้งลดระยะเวลาและแรงงานลง
- พัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ (New Industry Development) ที่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง ตลอดจนส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกและพื้นที่อื่นทั่วประเทศ ตลอดจนพัฒนากำลังคนของอุตสาหกรรมและสร้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่ในอนาคต
- กำหนดให้เป็นเขตผ่อนปรนกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม (Sandboxes for Regulatory Adjustment) เพื่อให้เป็นสนามทดสอบ ผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์แพลตฟอร์ม และแอปพลิเคชันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- สนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Startups & SMEs Support) ด้วยการบ่มเพาะผู้ประกอบการเทคโนโลยีใหม่ การเร่งสร้างผู้ประกอบการเทคโนโลยี รวมถึงการสนับสนุนระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเติบโตของธุรกิจใหม่ โดยเฉพาะการจัดตั้งชุมชนนวัตกรรมที่สะดวกและเป็นศูนย์รวมของเครือข่ายการลงทุนของนักลงทุน (Venture Capital & Angel Funding) ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- สร้างชุมชนขนาดใหญ่ของนวัตกรรม (Large Community of Innovators) ด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายนวัตกรรม นักคิดค้นเทคโนโลยี นักลงทุนด้านนวัตกรรม ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนานวัตกรรมระหว่างเครือข่ายนวัตกรรมภายในประเทศกับเครือข่ายต่างประเทศ พร้อมส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากบริษัทและสถาบันวิจัยระดับโลกในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศ (Advance National Quality Infrastructure) เพื่อการตรวจสอบและประเมินตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ในการรับรองคุณภาพของสินค้าและบริการ และคุ้มครองผู้บริโภคให้ปลอดภัย
- ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน (Solution for Community) โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปช่วยสนับสนุนในการทำงาน และการดำเนินชีวิต รวมทั้ง ช่วยในการรักษาสุขภาพแวดล้อมและบริหารจัดการทรัพยากรของชุมชน
- แก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่ภาคอุตสาหกรรม (Solution for Industry) โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าไปช่วยแก้ปัญหาให้กับภาคอุตสาหกรรม ช่วยยกระดับอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรมช่วยยกระดับกระบวนการผลิตให้สามารถพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรม 0 ซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต รวมทั้งลดระยะเวลาและแรงงานลง

4. การประชุม EECi

เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2560 ได้มีการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดตั้งเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi) ครั้งที่ 1/2560 โดยมี นางอรรชกา สีบุญเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นประธาน และผู้บริหารของกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เป็นคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาจัดหาพื้นที่และความเหมาะสมในการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมใหม่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยที่ประชุมมีมติให้พื้นที่ตั้งเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EECi) จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ พื้นที่วังจันทร์วัลเลย์ และพื้นที่อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ รายละเอียดดังนี้

5. พื้นที่วังจันทร์วัลเลย์

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EECi) ณ วังจันทร์วัลเลย์ เป็นที่ดินของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ที่ ตำบลป่ายุบใน อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง อยู่ติดถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 344 (ชลบุรี-แก่ง) มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 160 กิโลเมตร จากท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิประมาณ 130 กิโลเมตร จากท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ประมาณ 90 กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองพัทยาประมาณ 90 กิโลเมตร และระยองประมาณ 70 กิโลเมตร

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ณ วังจันทร์วัลเลย์ มีเนื้อที่โดยรวมประมาณ 3,000 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ของโรงเรียนกำเนิดวิทย์ (KVIS) สถาบันวิทยสิริเมธี (VISTEC) และโครงการปลูกป่าวังจันทร์รวมกันประมาณ 1,000 ไร่ และพื้นที่รอการพัฒนาาร่วมกันระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ประมาณ 2,000 ไร่ สำหรับที่แห่งนี้ จะมุ่งเน้นที่อุตสาหกรรม 2 ประเภท คือ (1) ระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ และระบบอัจฉริยะ (ARIPOLIS) รวมถึง (2) อุตสาหกรรมชีวภาพ (BIOPOLIS)

ในพื้นที่วังจันทร์วัลเลย์นี้ จะถูกออกแบบให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศ ที่พร้อมรองรับกิจกรรมวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของทุกภาคส่วนในพื้นที่เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก” (EECi) ได้แก่ พื้นที่รองรับการดำเนินกิจกรรมวิจัยพัฒนาของภาคเอกชน ศูนย์พัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups and Innovation Center) แหล่งรวมศูนย์วิเคราะห์ทดสอบและโครงสร้างพื้นฐานคุณภาพของประเทศ (National Quality Infrastructure) รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อขยายผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ (Translational Research Infrastructure) เช่น โรงงานต้นแบบ (Pilot Plant) โรงงานสาธิต (Demonstration Plant) และพื้นที่ทดลองผลิตและพื้นที่ทดสอบตลาด (Living Lab) เป็นต้น นอกจากนี้ ในบริเวณพื้นที่วังจันทร์วัลเลย์ยังมีพื้นที่พักอาศัย สถานที่พบปะสังสรรค์ สถานที่ออกกำลังกาย พื้นที่สีเขียวยั่งยืน โรงแรม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมถึงโรงเรียนนานาชาติ/โรงเรียนสองภาษา เพื่อรองรับนวัตกรรม ผู้เชี่ยวชาญในประเทศไทยและต่างประเทศ เอกชน ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ เพื่อให้เป็นพื้นที่เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย

จุดเด่นสำคัญของพื้นที่

- 1) สถานที่ตั้งรายล้อมด้วยนิคมอุตสาหกรรมกว่า 30 แห่ง ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
- 2) โครงการพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งที่ทันสมัยในบริเวณใกล้เคียง ได้แก่
 - ทางถนน ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) พัทยา-ระยอง และแหลมฉบัง-นครราชสีมา
 - ทางราง รถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ-ระยอง
 - ทางอากาศ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา
 - ทางน้ำ ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง และท่าเรือพาณิชย์จุกเสม็ด

3) ใกล้ขีดสถานที่ท่องเที่ยวและพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจของประเทศ

6. พื้นที่อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EECi) ณ อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ เป็นพื้นที่ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งอยู่ที่ ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่ 120 ไร่ อยู่ใกล้กับนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง โดยมีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 80 กิโลเมตร จากท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิประมาณ 65 กิโลเมตร จากตัวเมืองชลบุรีประมาณ 30 กิโลเมตร จากตัวเมืองพัทยาประมาณ 20 กิโลเมตร และจากท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภาประมาณ 50 กิโลเมตร ทั้งนี้ เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ณ อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ จะเป็นศูนย์กลางการวิจัยและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (SPACE KRENOVAPOLIS)

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EECi) ณ พื้นที่อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ (SKP) อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เนื้อที่ประมาณ 120 ไร่ โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยในพื้นที่อุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ (SKP) มุ่งเน้นอุตสาหกรรมการบินและอวกาศ (Aerospace) ใน 2 ประเภท คือ (1) การออกแบบ (Design) การจัดทำต้นแบบเทคโนโลยี (Prototyping) และการทดสอบ (Testing) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชิ้นส่วนโครงสร้างอากาศยานและดาวเทียม รวมทั้งระบบอิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์สื่อสารในและการนำทาง เป็นต้น (2) การพัฒนาซอฟต์แวร์ประยุกต์ (Application Software) ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่อวกาศ (Airspace) เพื่อจราจรทางอากาศ และการใช้แผนที่และการนำทางความแม่นยำสูง (Precise Positioning & Navigation) เพื่อใช้ในการเกษตร การขนส่ง และการคมนาคม เป็นต้น ทั้งนี้ในพื้นที่มีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่พร้อมรองรับกิจกรรมในเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EECi) ดังนี้

- 1) พื้นที่เพื่อการวิจัยและการเรียนรู้ (R&D/Learning Zone) ประกอบด้วย อาคารศูนย์ภูมิสารสนเทศ สิรินคร เป็นสถานที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและพัฒนาและการฝึกอบรม ร่วมกับภาคการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และอาคาร SPACE INSPIRIUM แหล่งเรียนรู้และสร้างแรงบันดาลใจด้านการบินและอวกาศ
- 2) พื้นที่เพื่อการปฏิบัติการดาวเทียม (Satellite Operation Zone) สำหรับดาวเทียมไทยโชนและโครงการระบบดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา (THEOS-2)
- 3) พื้นที่รองรับการดำเนินกิจกรรมพัฒนาธุรกิจของภาคเอกชนและการพัฒนาผู้ประกอบการ (Space Business & Entrepreneurial Zone) ซึ่งรวมศูนย์รวมวิเคราะห์ทดสอบและการมาตรฐานด้านการบินและอวกาศ โรงงานต้นแบบ และพื้นที่ทดลองผลิต เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีที่พักอาศัย พื้นที่สีเขียว โรงแรม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ¹⁸

¹⁸ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, เรื่อง “เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi”, บทความวิชาการ, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, ฉบับวันที่ 4 พฤษภาคม 2560, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://www.eeci.or.th/about-us/86-aboutus.html>, 2560.

เรื่อง “เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ EEC”

บทความ เรื่อง “เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ EEC” เขียนโดย นางสาวบุษยารัตน์ ตันจาง เป็นบทความวิชาการคอลัมน์พิเศษ ในนิตยสาร U MACHINE ฉบับเดือนสิงหาคม 2560 เล่ม 164 ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ซึ่งบทความฉบับนี้เป็นการเจาะลึกโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกจากบริหารระดับของหน่วยงานภาครัฐ และผู้เชี่ยวชาญจากทางด้านเศรษฐกิจในองค์กรต่างๆ ซึ่งคณะผู้จัดทำของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ เห็นว่ามีเนื้อหาเชื่อมโยงกับการจัดประชุมฯ จึงได้นำมาเรียบเรียงไว้ในเอกสารประกอบการประชุมฯ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

เจาะลึกโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) พื้นที่ยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0

จุดเริ่มต้นของโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) เริ่มมาจากแผนยุทธศาสตร์ “ไทยแลนด์ 4.0” ที่ต่อยอดความสำเร็จจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก หรือ “Eastern Seaboard” ที่ดำเนินมากกว่า 30 ปี โครงการนี้มีส่วนผลักดันให้ประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ด้วยการขยายตัวทางเศรษฐกิจกว่า 8% ต่อปี จนกระทั่งวิกฤติการณ์ต้มยำกุ้ง จากการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม 32 แห่ง รองรับโรงงานกว่า 5,000 โรง การสร้างท่าเรือน้ำลึกแห่งแรกของประเทศไทยบริเวณแหลมฉบัง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ส่งผลให้พื้นที่ภาคตะวันออกกลายเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมสำคัญ อาทิ ศูนย์การผลิตปิโตรเคมีที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 1 ใน 5 ของเอเชีย และศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ ด้วยความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเดิมนี้เอง ประกอบกับทำเลที่ตั้งมีความได้เปรียบในการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาค รวมทั้งชื่อเสียงและมาตรฐานระดับโลก โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จึงเป็นความหวังใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศในยุคอุตสาหกรรม 4.0

เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่เกิดขึ้น นับเป็นโครงการภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ที่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับอีสเทิร์นซีบอร์ดเดิม ที่ได้ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรมการผลิตมากกว่า 30 ปี (กล่าวโดย ดร.อุตตม สาวนายน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม) ภายใต้การริเริ่มโครงการดังกล่าว กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีการจัดตั้งสำนักงานเพื่อการพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) ขึ้น ซึ่งมีหน้าที่ในการขับเคลื่อนการลงทุนของประเทศในด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงสำหรับอนาคต แผนการดำเนินงานของโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จะนำไปสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงสำคัญของประเทศไทยในด้านการลงทุนเพื่อยกระดับความเป็นอยู่และสาธารณสุขของสังคมและสิ่งแวดล้อมในบริเวณรอบพื้นที่ โดยในช่วงแรกของโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จะเน้นพื้นที่ 3 จังหวัดในพื้นที่ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ซึ่งได้รับการกำกับดูแลโดยคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

แนวทางและแผนพัฒนาโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จะแบ่งเป็นเขตพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พื้นที่อุตสาหกรรมใหม่ และพัฒนาเขตเมืองใหม่ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต มีพื้นที่ดำเนินการ 3 จังหวัด ครอบคลุม 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย เป็นการต่อยอดจาก 5 อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ ได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม การเกษตรแปรรูป และโลจิสติกส์ และเพิ่มอีก 5

อุตสาหกรรมใหม่ ได้แก่ อุตสาหกรรมการบิน การแพทย์ครบวงจร หุ่นยนต์ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ดิจิทัล เชื้อเพลิงชีวภาพ ควบคู่กับการลงทุนเพื่อสร้างโครงข่ายการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ทั้งถนน ระบบราง คมนาคมทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางและอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบริการต่างๆ อย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงความพร้อมของการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จะพบว่า มีความพร้อมในหลายประการสำหรับนักลงทุน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทำเลที่ตั้งที่ดีที่สุดในการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนสำหรับนักลงทุน เพราะเป็นพื้นที่ที่มีพื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรมที่แข็งแกร่ง มีฐานการผลิตขนาดใหญ่ และมีความเชื่อมโยงด้านคมนาคม ประกอบกับการมีส่วนร่วมที่ลงตัวของรัฐที่พิกอศัยและสถานที่ทำงานในเมืองแห่งอุตสาหกรรม และเมืองแห่งการท่องเที่ยวระดับโลก ทำให้มีความพร้อมในการให้การสนับสนุนและให้บริการด้านธุรกิจอย่างมืออาชีพ รวมถึงสิทธิพิเศษต่างๆ ด้านการลงทุน ตลอดจนศักยภาพของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สามารถมุ่งสู่ความมั่งคั่งและเติบโตด้านการลงทุนไปพร้อมกับการขยายตัวของเมืองและความต้องการของตลาด ASEAN ได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ ประเทศไทยได้มีการวางกลยุทธ์ที่สำคัญในการสร้างฐานมูลค่าสำคัญ สำหรับเศรษฐกิจในรูปแบบใหม่ ซึ่งจะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยจุดเด่นด้านความคิดที่ทันสมัยและค้ำประกันสัญญาในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีขึ้นในอนาคต โดยในขณะนี้บริษัทข้ามชาติหลายแห่งได้เริ่มเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาด้านวิศวกรรมและการวิจัย เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนนวัตกรรมเหล่านี้

โครงการพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ “Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi” เป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยในการพัฒนาให้เกิดระบบนิเวศนวัตกรรมที่สมบูรณ์ (กล่าวโดย ดร.จุฬารัตน์ ตันประเสริฐ โฆษกกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รองผู้อำนวยการสายงานกลยุทธ์องค์กร สวทช.) ซึ่งมีพื้นที่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จำนวนกว่า 3,000 ไร่ เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่มีความเข้มข้นของงานวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนการวิเคราะห์ทดสอบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยในตลาดโลก โดยที่ผ่านมามีหน่วยงานพันธมิตรทั้งภาคเอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนหน่วยงานวิจัยพันธมิตรจากต่างประเทศให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อน จำนวน 51 หน่วยงาน

ทั้งนี้ เพื่อรองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ร่วมกัน รวมถึงการให้บริการตามภารกิจและบทบาทของแต่ละฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ด้านวิศวกรรมยานยนต์ และวิศวกรรมการบินอวกาศ ตลอดจนอุตสาหกรรมอื่นๆ ในพื้นที่เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาวิจัยและนวัตกรรมภายใต้เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) เพื่อประโยชน์ของภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

สำหรับความคืบหน้าของโครงการพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) ขณะนี้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดย สวทช. ได้ศึกษาความเหมาะสม ของการจัดตั้งเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) และลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นจากชุมชนในพื้นที่แล้ว ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี เพราะชุมชนเห็นว่าเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) จะช่วยพัฒนาพื้นที่และความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงได้อย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนั้น สวทช. ยังได้ระดมความคิดเห็นจากภาคเอกชนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อนำความต้องการของภาคอุตสาหกรรมไปจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) ที่จะตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างรายได้ และการเติบโตให้กับเศรษฐกิจของประเทศ ต่อไป

รัฐบาลได้กำหนดแผนการลงทุนพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ภายใต้โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ในระยะ 5 ปี แรก 2560-2564 เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งสินค้าและประชาชน ระหว่างกรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี แหลมฉบัง พัทยา สัตหีบ อุตะเภามาบตาพุด ระยองรวมทั้งเชื่อมสู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ และให้ภาคตะวันออกของไทยเป็นประตูสู่เมียนมา เวียดนาม สปป.ลาว กัมพูชา และจีนตอนใต้ ซึ่งประกอบด้วยโครงการสำคัญๆ ได้แก่

โครงการพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเภามาบตาพุด ในระยะ 5 ปีแรก จะเพิ่มขีดความสามารถท่าอากาศยานอุตะเภามาบตาพุดให้รองรับผู้โดยสารจาก 3 ล้านคน เป็น 15 ล้านคน ก่อนจะสามารถพัฒนาให้สามารถรองรับผู้โดยสารได้ 60 ล้านคน ในอีก 20 ปีข้างหน้า ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาปริมาณเที่ยวบินและความแออัดของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานดอนเมือง นอกจากนี้จะเร่งผลักดันให้ท่าอากาศยานอุตะเภามาบตาพุดเป็นศูนย์พัฒนาบุคลากรด้านการบิน และศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยาน และนิคมอุตสาหกรรมการบินที่ทันสมัยที่สุดในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ไปพร้อมกันด้วย

โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3 เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นในอนาคต โดยจะดำเนินการก่อสร้างท่าเทียบเรือ ซึ่งจะมีท่าจอดเรือน้ำลึก 18.5 เมตร สามารถรองรับเรือขนาดความจุ 160,000 ตัน หรือ 15,000 อีทียู และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เพื่อรองรับตู้สินค้าจากเดิม 11 ล้านตู้/ปี และรองรับการส่งออกรถยนต์จาก 1 ล้านคันต่อปี เป็น 3 ล้านคันต่อปี นอกจากนี้จะมีการพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทั้งจากทางรถไฟที่แหลมฉบัง ก่อสร้างท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรภายในท่าเรือ ตลอดจนโครงข่ายและระบบขนส่งต่อเนื่องที่จำเป็นในพื้นที่ท่าเรือแหลมฉบังที่จะเชื่อมต่อกับท่าเรือภายนอกให้เพียงพอ และพร้อมที่จะรองรับการขยายตัวของปริมาณเรือแหลมฉบังที่จะเชื่อมต่อกับภายนอกให้เพียงพอ และพร้อมที่จะรองรับการขยายตัวของปริมาณเรือและสินค้าประเภทต่างๆ

โครงการพัฒนาท่าเรือมาบตาพุด ระยะที่ 3 เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของสาธารณูปโภคหลักในการรองรับการขนส่งสินค้าเหลว ก๊าซธรรมชาติ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยออกแบบให้เชื่อมต่อกับท่าเรือระยะที่ 1 มีเนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่หน้าท่า 550 ไร่ และพื้นที่หลังท่า 450 ไร่ ประกอบด้วย ท่าเรือสินค้าเหลว 2 ท่า ท่าเทียบเรือขนถ่ายก๊าซ 3 ท่า พื้นที่คลังสินค้าและธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับก๊าซธรรมชาติ บ่อเก็บกักตะกอน และท่าเรือบริการ รวมทั้งก่อสร้างเขื่อนหินกันทรายและเขื่อนกันคลื่น

โครงการพัฒนาท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ โดยปรับปรุงร่องน้ำและพื้นที่จอดเรือ ก่อสร้างเขื่อนกันคลื่นอาคารท่าเรือผู้โดยสารเฟอร์รี่ และปรับปรุงท่าเรือน้ำมัน ให้เป็นท่าเรือที่สามารถรองรับด้านการท่องเที่ยวเรือสำราญขนาดใหญ่และเรือเฟอร์รี่ที่จะเชื่อมโยงเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว 2 ฝั่งอ่าวไทยภาคตะวันออกไปยังหัวหิน ชะอำ และกรุงเทพฯ ปัจจุบันกรมเจ้าท่าได้อนุญาตให้เดินเรือเฟอร์รี่เส้นทางพัทยา-หัวหินแล้ว

การก่อสร้างทางหลวงต่างๆ ในส่วนที่ยังขาดหายให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งในส่วนของทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง หรือมอเตอร์เวย์ หมายเลข 7 สายกรุงเทพฯ-ชลบุรี จะดำเนินการก่อสร้างส่วนต่อขยายจากพัทยา-มาบตาพุด ขณะนี้การก่อสร้างมีความคืบหน้าไปแล้วกว่าร้อยละ 30 และพร้อมเปิดให้บริการภายในปี 2562 และเส้นทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 61 แหลมฉบัง-นครราชสีมา เป็นโครงการตามแผนแม่บทการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ระยะ 20 ปีฉบับใหม่ (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อเชื่อมต่อภาคตะวันออกกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันอยู่ระหว่างศึกษาความเหมาะสม รวมทั้งจะมีการก่อสร้าง บูรณะ ขยายช่องจราจรทางหลวงและโครงข่ายถนนสายรองในพื้นที่ภาคตะวันออก เพื่อเชื่อมโยงระบบการขนส่งให้มีความสมบูรณ์ และแก้ไขปัญหาการจราจร ปัญหาคอขวด และรองรับการขยายตัวของฐานการผลิตและบริการ

การก่อสร้างรถไฟทางคู่และรถไฟความเร็วสูง เพื่อเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งระหว่างจังหวัดระยองท่าเรือแหลมฉบัง เข้ากับกรุงเทพฯ และภาคอื่นๆ โดยก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงฉะเชิงเทรา-คลองสิบเก้า-แก่งคอย ขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้าง การก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ-ระยอง ให้เป็นเส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่อุตสาหกรรมหลักกับกรุงเทพฯ และเชื่อมต่ออากาศยานหลักทั้ง 3 แห่งเข้าด้วยกัน โดยกระทรวงคมนาคมได้นำโครงการดังกล่าวบรรจุไว้ในแผนระยะเร่งด่วนปี 2560 แล้ว นอกจากนี้จะก่อสร้างสถานีรถไฟอุตุตะเกา รวมทั้งจะมีการศึกษาเพื่อก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงศรีราชา-มาบตาพุด-ระยอง-จันทบุรี-ตราด ด้วย

นโยบายสำคัญของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์ ที่สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบันฯ ในการเป็นหน่วยงานที่ขับเคลื่อนโครงการต่างๆ ของภาครัฐ ซึ่งในขณะนี้ โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีนักลงทุนต่างประเทศได้ให้ความสนใจในเรื่องนี้เป็นพิเศษ โดยคาดการณ์ว่าการลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จะสามารถกระตุ้นให้เศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยราว 5 % ต่อปี มีการลงทุนในช่วง 5 ปี กว่า 1.5 ล้านล้านบาท โดยเป็นการลงทุนในกลุ่ม 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของรัฐประมาณ 1 แสนล้านบาท โครงการนี้ยังช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวกว่า 10 ล้านคนต่อปี สร้างรายได้เพิ่มให้กับประเทศมูลค่าไม่ต่ำกว่า 4.5 แสนล้านบาทต่อปี (กล่าวโดย ดร.ณัฐพล รังสิตพล กรรมการสถาบันยานยนต์ ผู้ทำการแทนผู้อำนวยการสถาบันยานยนต์) ประกอบกับข้อมูลเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ ปีไอโอ ที่เปิดเผยว่า นักลงทุนสนใจที่จะลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มากขึ้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมโดยในช่วงปี 2558-2559 มีนักลงทุนขอยื่นรับการส่งเสริมการลงทุนผ่านโครงการต่างๆ ในพื้นที่ 3 จังหวัด รวมแล้ว 2.87 แสนล้านบาท ซึ่งในไตรมาสแรกของปี 2560 มีการยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย 1.6 หมื่นล้านบาท คาดว่าเมื่อแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีความชัดเจน และ พ.ร.บ. พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ประกาศใช้ จำนวนนักลงทุนเป้าหมายจะเพิ่มขึ้น โดยได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะมีการขอยื่นส่งเสริมฯ ในอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) 1.5 แสนล้านบาท

การลงทุนในระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ. 2560-2564) เป็นการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน และการลงทุนเพื่อสนับสนุน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ อุตสาหกรรมยานยนต์อนาคตที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเดิม หรือ First S-Curve และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ รวมถึงอุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ หรือที่เรียกว่า New S-Curve นับเป็นการยกระดับคุณภาพการคมนาคม เพิ่มการเชื่อมต่อภายในประเทศและภูมิภาคให้เป็นศูนย์กลางการคมนาคมและโลจิสติกส์ภูมิภาคอาเซียนในอนาคต และขณะนี้นักลงทุนชาวต่างชาติให้ความสนใจพร้อมที่จะเข้ามาลงทุน โดยรัฐบาลคาดการณ์ว่าจะสามารถดึงดูดการลงทุนได้มากกว่า 1.9 ล้านล้านบาท จากภาคเอกชนโดยมีบริษัทผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ อาทิ นิสสัน และบีเอ็มดับเบิลยู ที่ต่างให้ความสนใจในโครงการ ดร.ณัฐพล กล่าวทิ้งท้าย¹⁹

¹⁹ บุชยารัตน์ ตันจัน, เรื่อง “เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ EEC”, บทความวิชาการคอลัมน์พิเศษ, นิตยสาร U MACHINE, ฉบับเดือนสิงหาคม 2560 เล่ม 164. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.), (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://www.eeci.or.th>, 2560.

อ้างอิง

- ไทยรัฐทีวี, เรื่อง “จุดเปลี่ยนประเทศไทย 4.0 จัดทัพลงทุนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก”, สื่อบริการธุรกิจ, ฉบับวันที่ 13 มีนาคม 2560, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.thairath.co.th/content/881941>, 2560.
- ธนพรรณ ไวทยะเสวี, เรื่อง “กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย.. กลไกการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุค 4.0”, บทความทางวิชาการ, สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2560, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/competitiveness_industry_4_0.pdf, 2560.
- ณัชพล จรูญพิพัฒน์กุล, เรื่อง “EEC: หัวรถจักรการลงทุนใหม่แห่งทศวรรษ”, บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ, ฉบับวันที่ 28 มีนาคม 2560, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article28_03_60.pdf, 2560.
- บุษยารัตน์ ตันจาน, เรื่อง “เขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ EEC”, บทความวิชาการคอลัมน์พิเศษ, นิตยสาร U MACHINE, ฉบับเดือนสิงหาคม 2560 เล่ม 164. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.), (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://www.eeci.or.th>, 2560.
- รัฐบาลไทย, เรื่อง “เลขาธิการ EEC เผยกระบวนการทำงานแบบ fast track เน้นโครงการสำคัญและเร่งด่วนก่อนเป็นลำดับแรก”, สรุปข่าวด้านเศรษฐกิจ, วันพุธที่ 24 พฤษภาคม 2560, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/3982>, 2560.
- ศูนย์บริการลงทุน, เรื่อง “คลอดแล้วกฎหมายใหม่บีโอไอยกเว้นภาษีเงินได้สูงสุด 13 ปี-ลดหย่อน 50% สูงสุด 10 ปี”, PRESS RELEASE, ฉบับที่ 12/2560 (อ.6) วันที่ 27 มกราคม 2560, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สำนักนายกรัฐมนตรี, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก http://www.boi.go.th/upload/content/boi_news_30-01-2017_73951.pdf. 2560.
- สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกปรศ.), เรื่อง “ผลกระทบจากการตราพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ....”, เอกสารวิชาการ, การเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นของร่าง พ.ร.บ.เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.... (เรื่องเสร็จที่ 1095/2560), เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2017, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://www.eeco.or.th>, 2560.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, เรื่อง “เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก Eastern Economic Corridor of Innovation: EECi”, บทความวิชาการ, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, ฉบับวันที่ 4 พฤษภาคม 2560, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://www.eeci.or.th/about-us/86-aboutus.html>, 2560.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, เรื่อง “การศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”, รายงานวิจัย, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, พฤษภาคม 2560, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก [file:///C:/Users/Administrator/Downloads/Feasibility%20study%20EECi_as%20of%2020170628%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Administrator/Downloads/Feasibility%20study%20EECi_as%20of%2020170628%20(3).pdf), 2560.

สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.), เรื่อง “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ”, ข้อมูลเผยแพร่, วันที่ 5 มิถุนายน 2560, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://eecthailand.or.th/th/articles/โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ>, 2560.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เรื่อง “แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2564)”, รายงานหลัก, พฤศจิกายน 2559.

สำนักงานจังหวัดระยอง, เรื่อง “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก กรณีจังหวัดระยอง (Eastern Economic Corridor Development : A Case Study Rayong Province)” เอกสารวิชาการ, 2560, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://123.242.173.8/v2/images/stories/yutasart/sumeec.pdf>, 2560

หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ, เรื่อง “เปิดร่างกฎหมาย ‘อีอีซี’ รับการลงทุนระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก”, บทความวิชาการ, ปีที่ 36 ฉบับที่ 3,199 วันที่ 9-12 ตุลาคม พ.ศ. 2559, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก <http://www.thansettakij.com/content/104668>, 2560.

Deloitte Legal-Representing tomorrow, เรื่อง “พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2560”, ฉบับเดือนมีนาคม 2560, วารสาร Deloitte Legal, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/th/Documents/legal/th-legal-newsletter-th-250317.pdf>, 2560.

CONS magazine, เรื่อง “เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน อุปสรรคสำคัญคือการเมือง-การปกครอง สังคมวัฒนธรรมของไทย”, บทความวิชาการ, ฉบับวันที่ 24 มกราคม 2017, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก http://www.consmag.com/th/articles/เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน_อุปสรรคสำคัญคือการเมือง-การปกครอง_สังคมวัฒนธรรมของไทย, 2560.

